

Helikon. Jaargang 4

bron

Helikon. Jaargang 4. Boosten & Stols, Maastricht, Brussel 1934

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/_hel003193401_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de [gebruiksvoorwaarden](#).

Register

AERSCHOT (I. van)	
Beschouwend	133
ARNET (Man)	
Winterochtend	107
BECQUÉR (Don Gustave A.)	
Zij sloten haar oogen (vert. Jo Landheer)	29
BERGE (Willem ten)	
De Roos (naar Ronsard)	23
BINNENDIJK (D.A.M.)	
Sprinkhaan en Krekel (naar John. Keats)	18
Rondeel (naar Charles d'Orléans)	22
Zon (naar Iwan Goll)	24
Winter (naar Jules Supervielle)	25
Octaaf	113
Gedicht (naar Jules Supervielle)	114
BLANKEN (G.H.)	
Trouweloosheid (naar Konst. P. Kavafis)	81
In een Groote Grieksche Kolonie (naar Konst. P. Kavafis)	82
In Sparta (naar Konst. P. Kavafis)	84
In een Deme van Klein-Azië (naar Konst. P. Kavafis)	85
De Roem der Ptolomaeën (naar Konst. P. Kavafis)	86
BLOEM (J.C.)	
Avond	97
De Duindoorn	97
BREEN (Leo van)	
Concert	48
CAMPAERT (Alex)	
Koele Mei	16
Danseres	115

Witte Dood	116
Verlangen	117
CAMPERT (Jan R. Th.)	
Verlaine sterft	1
Adieu	2
In een klein dorp	102
De Tweede Droom	126
Het Doode Meisje	131

VI

Uit 'De Dwaas' I, II, III, IV	145
DONKER (Anthonie)	
Débaclé d'un Seigneur	65
DURTAIN (Luc.)	
Zondagsdroomer (Vert. Jan Schepens)	27
Slaap (Vert. Jan Schepens)	27
ELMAR (Henri d')	
Herinnering	119
Herfst in het Woud	120
Nachtlied	121
EYSINGA (Rein van)	
De Liefhebbende schrijft (naar Goethe)	19
Het Meisje spreekt (naar Goethe)	20
FAGEL (Pieter)	
Christenen	106
Wat God heeft saamgevoegd	118
FRENKEL (M.B.)	
Zeventien Gedichten	49-64
GEUNS (J.J. van)	
De Dichter Belleau	3
De Reiziger	99
Was nooit	100
Ivar Kreuger	129
Wandeling	130
Morgen	151
In Memoriam Mr. P.W. de Koning	153
GIN (Jan)	
Voor den Spiegel	43
Dagboekblad	44
Twee Gedichten	79, 80
Inzicht	141
Notitie	141
GOETHE (W. von)	

De Liefhebbende schrijft (Vert. R. van Eysinga)	19
Het Meisje spreekt (Vert. R. van Eysinga)	20
GOLL (Iwan)	
Zon (Vert. D.A.M. Binnendijk)	24
GROOT (Taeke de)	
Muurvlak-humor	35
Het Leven en de Kunst	36

VII

HÖLDERLIN

De Helft des Levens (Vert. Joh. de Molenaar)	89
Fragment (Vert. Joh. de Molenaar)	89
Menschenbijval (Vert. Joh. de Molenaar)	90
De Lente (Vert. Joh. de Molenaar)	90
De Korthed (Vert. Joh. de Molenaar)	91
Vroeger en Nu (Vert. Joh. de Molenaar)	91
Zonsondergang (Vert. Joh. de Molenaar)	92
Vergeef (Vert. Joh. de Molenaar)	92
Het Onvergeeflijke (Vert. Joh. de Molenaar)	92

JOUBERT (Mattheus)

Ontmoeting	39

KAMPHUIS (G.)

Samenzijn	7
Najaar	140
Verrukking	154

KAVAFIS (Konst. P.)

Trouweloosheid (Vert. H.G. Blanken)	81
In een Groote Grieksche Kolonie (Vert. G.H. Blanken)	82
In Sparta (Vert. G.H. Blanken)	84
In een Deme van Klein-Azië (Vert. G.H. Blanken)	85
De Roem der Ptolomaeën (Vert. H.G. Blanken)	86

KEATS (John)

Sprinkhaan en Krekel (Vert. D.A.M. Binnendijk)	18

KOOLHAAS (Anton)

Straat	15

KUIPERS (Reinold)

Wakende	112

Het leven van den Kloosterling (naar R.M. Rilke)	127
KYZER (Max)	
Twijfel	45
Kwatrijnen	122
LANDHEER (Jo)	
Zij sloten haar oogen (naar Don Gustave A. Becquér)	29
Een week geleden	37
De Verlatenen	38
Bij het graf van Koningin Emma	75
LINOR (J.)	
Zwervers	110

VIII

LOUSBERG (F.J.H.)

- Naïeve klacht van een Bombacheur 98
 Un Pur 4

MOLENAAR (J. de)

- De Ivoren Toren 66
 He wishes for the cloths of Heaven (naar 87
 W.B. Yeats)
 He thinks of those who have spoken evil 87
 of his beloved (naar W.B. Yeats)
 He tells of the Perfect Beauty (naar 88
 W.B. Yeats)
 He gives his beloved certain rhymes 88
 (naar W.B. Yeats)
 De Helft des Levens (naar Hölderlin) 89
 Fragment (naar Hölderlin) 89
 Menschenbijval (naar Hölderlin) 90
 De Lente (naar Hölderlin) 90
 De Korthed (naar Hölderlin) 91
 Vroeger en Nu (naar Hölderlin) 91
 Zonsondergang (naar Hölderlin) 92
 Vergeef (naar Hölderlin) 92
 Het Onvergefelijke (naar Hölderlin) 92
 Uit een Kindsheid (naar R.M. Rilke) 93
 Credo 142
 De Brief 155

OOSTEN (A.J.D. van)

- Wuivend Gordijn 108

ORLÉANS (Charles d')

- Rondeel (Vert. D.A.M. Binnendijk) 22

PONTEN (Josef)

- Cluny (Vert. Jan Schepens) 94

RADIGUET (Raymond)

- Paul en Virginie (Vert. Jan Schepens) 28

REINDERS (Vic.)

Lazarus	160
RILKE (Rainer Maria)	
Ernstig Uur (Vert. Jan Schepens)	21
Uit een Kindsheid (Vert. J. de Molenaar)	93
Het Leven van den Kloosterling (Vert. Reinold Kuipers)	127
RINK (Hans G.)	
Pax	137
ROLAND HOLST (A.)	
Vergeefsch Besef (naar Dante Gabriël Rossetti)	17

IX

Gedichten uit 'Een Winter aan Zee'	33, 34
RONSARD	
De Roos (Vert. Willem ten Berge)	23
ROSSETTI (Dante Gabriel)	
Vergeefsich Besef. (Vert. A. Roland Holst)	17
SCHEPENS (Berten)	
Sterft de oude wereld	76
Mijn cel was wee van uwen geur	77
Die berg amorf metaal	87
Ik sta aan de erker	156
Ik ben gegaan met de ijle	156
Doop	157
SCHEPENS (Jan)	
Ernstig Uur (naar R.M. Rilke)	21
Landelijke Zang (naar Em. Signoret)	26
Zondagsdroomer (naar Luc. Durtain)	27
Slaap (naar Luc. Durtain)	27
Paul en Virginie (naar Raymond Radiguet)	28
Cluny (naar Jozef Ponten)	94
SIGNORET (Emmanuel)	
Landelijke Zang (Vert. Jan Schepens)	26
SLAUERHOFF (J.)	
O, Konakry	5
STEEN (Eric van der)	
Een Student in het Handelsrecht zingt	13
Piet Paaltjens loopt door Leiden	14
STERKENBURG (Reinier P.)	
Bacchantine	111
Wilde Loot	128
SUPERVIELLE (Jules)	
Winter (Vert. D.A.M. Binnendijk)	25

Gedicht (Vert. D.A.M. Binnendijk)	114
T(ERBORGH) (F.C.)	
Vaart over den Styx	74
Nachtimpressie	134
Alcala de Henares	158
Cristobal Colon	159
TIMMERMAN (Aeg. W.)	
Sonnet	70

X

Don Juan	71
Adieu	72
VERCAMMEN (Jan)	
Mijn Witte Vogel	101
Vrouw met uws voorhoofds licht	124
Mijn oude nachten	125
VESTDIJK (S.)	
Haar Taschje	8
De Rijpende Prins	9
De Verzorgster	10
De Uitgehuwde	11
De Lade van den Dichter	12
De Grootouders	104
De Twee Leeraren	105
VOORTMAN (Albert C.A.)	
Portret	139
WILDE (Frans de)	
Trans-Oceaan-Vlucht	135
YEATS (W.B.)	
He wishes for the Cloths of Heaven (Vert. J. de Molenaar)	87
He thinks of those who have spoken evel of his beloved (Vert. J. de Molenaar)	87
He tells of the Perfect Beauty (Vert. J. de Molenaar)	88
He gives his Beloved certain rhymes	88

Verlaine sterft

Een kamer, een tafel, een bed,
grillige bloemen van ijs
waaieren wit aan het raam -
de nacht staat over Parijs.

Een oud man weet zich alleen,
geen hand die de zijne vindt;
zelfs niet eens de goede troost
van een enkel glas absinth.

De muren zijn verveloos
in het armzalig vertrek,
waar ik, denkt Paul Verlaine,
alleen, als een hond verrek.

Hij sluit de oogen vermoeid -
Mathilde, prèsqu' enfant,
Rimbaud, démon et ange,
Lucien, fort et brillant,

Philomène et Eugénie -
ne pensez qu'à vos amours -
een leven weerloos zwalkend
tusschen kind en hoer.

Een kamer, een tafel, een bed,
bloemenwaaiers van ijs -
zoo crepeerde Paul Verlaine,
rue Descartes, Parijs.

JAN R. TH. CAMPERT.

Adieu

De zomer is al haast voorbij,
adieu, mijn lief verloren...
de wind jaagt achter wolken aan,
adieu, mijn uitverkoren...

Het is een vriendlijk spel geweest
van wederzijdsch behagen,
adieu,.. de nachten waren lang
al die voorbije dagen.

De wolken worden grijzer en
de avonden zijn kouder
en eigenlijk moest je slapen gaan
aan mijnen warmen schouder.

De goede zon gaat op recès,
de sterren blijven achter;
daar kijk jij naar, daar kijk ik naar;
het leven wordt wat zachter.

En grijs wordt ook de groote zee
achter de grauwe duinen;
de laatste asters staan in bloei
in kleine, vale tuinen.

De stad steekt al haar lichten aan,
adieu, mijn lief verloren...
en met de zomer is 't gedaan,
adieu, mijn uitverkoren...

JAN R. TH. CAMPERT.

De dichter Belleau (1528-1577)

Ik ben Belleau, de vriend van de fonteinen,
Het riet en de kasteelen in het bosch,
Waarvan de daken door de boomen schijnen,
Als 'k dicht mijn lied'ren, liggend op het mos.

Ik ken zoo goed het landschap ten Zuidwesten
Der groote stad Parijs: het kerkekruijs
Op 't kantwerk van de torens en de nesten
Der ooievaars op 't dak van 't boerenhuis!

Ik leef hier liefst: 'k Ben in Nogent geboren;
De ziel van 't land, van Chartres tot Le Mans,
Kan 'k in de namen van zijn steden hooren:
Beaumont, Bellême, Étampes, Saint-Amand!

De wereld is vol worden en verdwijnen,
Maar 't is me of *hier* (laat eens mij 't leven los)
Nooit zullen zonder mij zijn de fonteinen,
Het riet en de kasteelen in het bosch!

J.J. VAN GEUNS.

Un pur

O onvoorziene dag van hulpeloos
 En onbewimpeld zich bekennen, dat
 Al 't staag en trotsch versmaden van bezit
 Zoo luttel heeft gebaat! Ik heb genoeg
 Van denken en 't abstracte. Schoon genoeg
 Van nooit te koopen, steeds te huren of
 Te leenen; o, genoeg van 't eeuwig wonen
 Op 'n achterbuurtsche bovenkamer! God,
 Wat baatte mij het stugge weig'ren van
 Al 't zinnelijk behagen? Misère!
 Hier sta ik, dwaas, en weet aan ziel en lijf
 Geen zin te geven - ik was te schuw,
 Te laf om bandeloos mij uit te leven!
 Verloren ging mijn lichaam door de straten,
 Langs de paden, door de velden - O,
 Vergeten had ik gansch, dat om te leven
 Men verwerven, ja, verdelgen moet!
 Vergeten, dat een ieder toch een vrouw,
 Dat is heur wil, heur vleesch, heur kind bezit.
 Vergeten, o, vergeten, dat de liefde
 Zelfs bezitten is! En zóo dan sta
 Ik dwaas, en weet aan dood noch leven zin
 Of smaak te geven -

F.J.H. LOUSBERG.

O, Konakry...

O, Konakry, wat was je heet,
 Nog heeter dan de negerinnen
 Die glanzen van het zweet,
 Heeter dan langgespeende zinnen,
 O, Konakry!

O, Konakry, wat was je stil,
 't Bleef ochtend in de breede lanen
 Als was je een groote duiventil
 Getimmerd onder de platanen.

De zon kwam niet uit 't wolkgebied,
 Een vochte schemer bleef er broeien,
 Geen wind deed ritslen palm en riet
 Of 't water van de vijvers vloeien.

En roerloos vlak lag de lagoon
 Van zee door zwampen afgesloten,
 Omringd door hard en somber groen,
 Bewoond door een paar rotte booten.

De negers bleven werkeloos,
 Zij zaten voor hun lage hutten
 Of lagen in gevallen loof
 Door den doelloozen dag te dutten.

Stierf alles dan de warmtedood?
 Ik ging alleen door breede lanen;
 Als rouwfloers door de eeuwen groot
 Hing daar de schaduw der platanen.

O Konakry, zoo stil en heet,
Wij hadden niets elkaar te geven;
Wie dof is en geen uitkomst weet,
Die moet maar troostloos verder leven,
Niet, Konakry?

J. SLAUERHOFF.

Samenzijn

Nu wordt ik wakker tot een hooger licht,
dat mij doorstroomt en in mij tot
genade zwicht.

en 'k weet mij opgedragen in het land
van uwe droomen: eeuwigheid
in aardisch verband.

hoe vinden wij ons siddrend saamgebracht,
gij, die mij tot een wereld werd
in dezen nacht.

o rust in 't warme dal van uwen schoot,
o grenzen en oneindigheid
van droom en dood -

G. KAMPHUIS.

Haar taschje

In de breede plooiën
Van dit gele leer
Werden ingekapseld
Brieven meer en meer

Of daar de convooiën
Van veroovertaarsland
Door elkaar gehaspeld
Lagen onder 't zand.

Graaf ik met mijn handen
Diep in 't gele leer,
Wordt mijn rust te schande,
Ken ik mij niet meer:

'k Zoek de groene noodkreet
Van bedolven glas,
Waar mijn brief den dood leed, -
Nooit gelezen was.

S. VESTDIJK.

De rijpende prins

Hij fluisterde: ‘n Ontmoeting is bedongen!’
En boog in roode zelfgenoegzaamheid.
Ik wilde nog terug. Met trotsche sprongen
Verrasten koets en paarden ons, geleid

Door bontbelinte staatsiepalfrenieren:
Een lijfwacht rondom 't blank en blozend schoon
Der twee, die ik in nissen en door kieren,
Beveiligd offerend aan eigenhoon,

Zoo vaak bespied had. - 'k Wenschte 'n tooverstaf,
Mijn schaamte te verbergen, of te sterven,
Of landen ver mij vrees'lijk aan te werven
In legers, drinkgelagen, moedig,... laf...

Maar 't rood gelaat, dat niet mijn dank wou derven,
Boog mij de wankelbare treden af.

S. VESTDIJK.

De verzorgster

Je deed haar weg aan and'ren. Eens in jaren
Ontmoet je haar, dan moet je weer gaan sparen
Voor 't opgekropt bezoek, dat jullie bindt.
Jou schonk de liefde niets, - nooit trouwgezind, -
Al was je mooi, er bleef niets te vergaren.

De vrouw van 't huisgezin, die streng en goed
Je te berispen scheen met levensmoed,
Kon bij 't eigene ook dit wel bewerken;
Zij liet haar wantrouwen plichtmatig merken:
Zorgvuldig heeft ze haar voor jón behoed...

Toen werd je ouder. Zij kon 't beter doen, -
Al zocht je opvoeding, vakleer of pensioen
Voor 't achteraan gekomen, meegehinkte
Kind: háar opgeruimde meerderenlachje
Gaf aan elk langberaamd, schuw uitgaansdagje
Het koele einde, dat je stil verminkte.

S. VESTDIJK.

De uitgehuwde

Ik geef te denken door mijn schuwe oogen,
Met nukken kwel ik, koortsig zelf gekweld,
Geen enk'le aanraking kan ik gedoogen, -
Mijn lot heb ik aan hem, aan hém verteld....

Kan ik een uitvlucht, misstap nog verzinnen?
Maar elk is medeplichtig om mij heen:
Met bruidsgewaden die mij traag omspinnen
Ben ik veroverd, hulp'loos en alleen.

Drie jaren hebben mij een last beklonken,
Door and'ren licht en huis'lijk afgerond;
En ied'ren nacht is in mij neergezonken
De voorproef van de oogen die mij dronken -
O moeder, niet zijn oogen, niet zijn mond...

S. VESTDIJK.

De lade van den dichter

Dit knarsend schuivende eikenhout,
Dat om versleten papieren sombert,
Die men verlegen openvouwt
Of ongelezen doortelt,

Bevat in een hoek een espenblad
Dat het leven uitgewezen had
En waar in het donker verdroogde wat
Hij nimmer heeft geschreven.

S. VESTDIJK.

Een student in het handelsrecht zingt:

Het orgel speelt eindelijk een tango,
meeslepend, geweldig en zacht,
en ik houd mij bezig met manco,
met schade en onheil en vracht -

Maar als dan de letters gaan leven,
er danst een gezicht, een gezicht -
Wat is er dan over gebleven?
Drie brieven, een roos, een gedicht -

En deze meeslepende tango,
die mij tot een snik heeft gebracht,
want God heeft mijn leven met manco
en schade en onheil bevracht.

ERIC VAN DER STEEN

Piet Paaltjens loopt door Leiden

De straten waren verlaten
en ik liep er door, alleen.
De maan scheen tamelijk helder,
toen dacht ik: waar moet ik nu heen?

Op goed geluk sloeg ik een steeg in,
dicht bij de Haarlemmerstraat.
Daar kwam ik een nachtwaker tegen,
die had zich blijkbaar verlaat.

Maar daar ook zag ik Uw schaduw,
Uw schaduw op het gordijn,
en 'k dacht: dat is nu een schaduw,
hoe moet zij zelf dan wel zijn?

Zij zelf moet nog mooier wezen -
ik klom naar 't kozijn van Uw raam,
toen werd de nachtwaker wakker
en deed geenszins aangenaam.

Hij dreigde mij mee te nemen,
hij dreigde met boete en straf,
en dat hij allang op mij loerde
en 't gaf niets of ik hem iets gaf.

Maar plotseling liet hij mijn arm los,
ging stil heen en glimlachte fijn...
want plotsling zag hij ook een schaduw,
Uw schaduw op het gordijn...

ERIC VAN DER STEEN

Straat

Een man die door de straat liep,
Een man, een man door de straat.
Een gevel die zijn naam riep,
Een huis, een huis dat praat.

Een man die zich weer keerde,
Een man, een man draait om.
Een huis dat zich verweerde
Een huis, een huis blijft stom.

Een man die door de straat liep,
Een man, een man door de straat
Wie verder nog zijn naam riep,
Een man, een man die verder gaat.

De huizen blijven zwijgen
De gevels blijven stom
Een man begint te hijgen
De huizen draaien langzaam om.

ANTON KOOLHAAS.

Koele mei

De maneschuit scheert langs mijn haar,
'k heb alle winden van het jaar
als zeewier rond mijn slapen.
Het is zoo heerlijk, heerlijk koel
en als ik in de struiken woel
mag 'k diamanten rapen.

Uit elpenbeen van teerder kleur
dan maneschijn op rozengeur,
lijkt het struweel gesneden.
En koeler dan mijn liefjes arm
voel ik de schaduw op mijn arm
en uitgebrand verleden.

O kuische maannacht in den Mei,
als ik me aan uw borsten vlij,
die molkig zijn en ronde,
dan weet ik dat uw vendel draagt
de beeltenis der Moeder-Maagd
en 'k voel me zonder zonden.

ALEX CAMPAERT.

Vergeefsch besef

(Dante Gabriel Rossetti)

Lichtvaardig eerst, dan wijder strevend, treft
hun liefde opeens, bij hooge en zachte tonen,
't Heilige der heiligen; thans, na vorig honen,
van schaamte ontzet, wagen ze aan 't vol besef
geen woord, bang, dat de hemel zich zou oop'nen.
Voortaan klinkt de lach niet meer in hun taal,
noch spreken ze eindlijk meer, doch menigmaal
zitten zij saam, in hooploos zicht der hope,
uren lang stil. Zoo zien in eendre nood
ook Werk en Wil, te laat ontwaakt, hun adem
inhoudend, hoe hun leven hun ontvlood.
O, droeve doolhof - wie waagt u te raden? -
waardoor, voortaan gescheiden nu, hun paden
de vluchtige voeten volgen van den Dood.

(Naar: 'The House of Life' LXV)

A. ROLAND-HOLST

Sprinkhaan en krekel

(John Keats)

Nooit sterft op aard der poëzie gewas:
Als 's zomers zwijmend in de koele boomen
De vogels zich verbergen en verdroomen,
Loopt nog van heg tot heg een lied door 't gras.

Dat is de sprinkhaan - in de zomerweeld'
Koorleider - die, der vreugde nimmer zat,
Wanneer hij van zijn spel is afgemat
In 't onkruid rustend met zijn klanken speelt.

Nooit gaat de poëzie te loor op aard:
Als 's wintersavonds vorst met bange kou
Haar stilte vestigt, komt de krekel zingen

Steeds luider met het gloeien van den haard,
En wie sluimer-verloren luistren zou
Voelt zich van sprinkhaans zomersch lied doordringen.

D.A.M. BINNENDIJK

De liefhebbende schrijft

(Goethe)

Een blik van uwe oogen in de mijne,
Een kus van uwen mond op mijnen mond,
Wie daarvan, zooals ik, bevestiging vond,
Kan dien iets anders nog verheugend schijnen?

Ver weg van jou, vervreemd van al de mijnen,
Draai 'k aldoor mijn gedachten in het rond;
Steeds staan zij stil bij die gewijde stond,
Die eenige; ik voel mijn oogen schrijnen.

De tranen drogen weder onverwacht:
Ja, hij bemint tot in deze' uithoek mij;
Zou niet jouw hart tot in de verte spreken?

Verneem deez' liefdezuchten, zephir-zacht.
Mijn eenige geluk op aarde zij
Jouw, mij genegen wil; geef mij een teeken!

REIN VAN EYSINGA

Het meisje spreekt

(Goethe)

Je ziet zoo streng. Of jij van marmer waart,
Zooals je buste hier, heeft 't mij geleken.
Je geeft, als deze, mij geen levensteeken.
Naast jou toont zich de steen nog zacht van aard.

Verschuilt zich achter 't schild vijandig zwaard,
Door 't opene vizier word' vriend bekeken.
Ik zoek jou, die voor mij bent uitgeweken,
Houd stand, gelijk het beeld, dat op ons staart.

Tot wie van tweeën moet ik nu geraken,
Als beiden mij van kou verstijven doen,
Daar deze dood, jij levend moet verbeelden.

Genoeg; om niet meer woorden vuil te maken,
Druk ik zoolang op dezen steen een zoen,
Totdat het uit jaloerschheid jou verveelde.

REIN VAN EYSINGA

Ernstig uur

(Rainer Maria Rilke)

Die thans ergens weent in de wereld,
zonder reden weent in de wereld,
weent om mij.

Die thans ergens lacht in den nacht,
zonder reden lacht in den nacht,
lacht mij uit.

Die thans ergens gaat in de wereld,
zonder reden gaat in de wereld,
gaat mijwaarts toe.

Die thans ergens sterft in de wereld,
zonder reden sterft in de wereld,
ziet mij aan.

JAN SCHEPENS

Uit '*Gedichte*'.

Rondeel

(Charles d'Orléans)

Hun haren waaien los en blond.
In 't eerste bloedjong lenteweer
Ontwaakt het zinloos hartsverkeer.
Zij jagen op hun paarden rond.

Het vuur spat uit den steenen grond
Onder den sprong van paard en heer.
Hun haren waaien los en blond
In 't eerste bloedjong lenteweer.

Wie vraagt of zij in dezen stond
Hun plicht getrouw zijn of verzaken?
Kan het bezetenen soms raken
Dat niemand ooit hun hart verstond?
Hun haren waaien los en blond.

D.A.M. BINNENDIJK

De roos

(Ronsard)

Nu d'avond daalt, mijn zoete lief,
laat ons naar de roos gaan kijken,
die in haar purperrooden staat
voor de ochtendzon kwam prijken,
of zij nog bloeit in 't frisch gewaad,
als de rozen van uw blank gelaat.

Helaas! o zoete lief, helaas!
aanschouw hoe weinige uren,
helaas! dit schoone, jonge vuur
ongeschonden hier mocht duren!
ach dat gij schenkt, wreede natuur,
aan zulk een bloem zoo'n korten duur!

Aanvaard daarom deez' raad, o lief,
pluk, pluk, in uwe prille jaren,
als op uw koon gloeit 't frissche rood,
uw jeugd die gëniet kunt sparen,
want d'ouderdom komt vroeg en snood,
uw schoon gaat als der rozen dood.

WILLEM TEN BERGE

Zon

(Iwan Goll)

Hoe brandender gij uit de nachten stijgt
En over onze blinde wimpers slaap
Als een steeds nieuwe bloem verbloeit,

Hoe vlammender gij uwe wielen duizelt,
O, caroussel aan pinkstergouden hemel,
Hoe schuimender gij uit de weiden zwelt,

Te zwarter talmt de nacht in onze oogen.
Zoo wijd huift gij uw mantel boven ons,
Zoo diep buigt gij ons met uw gloed ter aarde,
Dat in ons hart de twijfel duister woekert.

D.A.M. BINNENDIJK

Winter

(Jules Supervielle)

't Zijn nog mijn boomen in het open raam
Hun takken vlechtend voor mijn open oogen,
En nog mijn grasveld in de wintermaan
Waarlangs vergeefs de wind zich heeft bewogen.

De aarde sluimert onder 't stormgeweld:
De plantenwortels en de sombre muren
En 't hart, dat door de wildste vuren
Van 't lichaam niet zijn slag versnelt.

D.A.M. BINNENDIJK

Landelijke zang

(*Emmanuel Signoret*)

O gij, die me wiegdet midden olmen en wijngaard
 En die mijn hart deed zwellen van dat stralend bloed,
 Ik zal u verzen wijden, waar onsterfelijkheid in klaart
 En die hebben de kracht van uw oog en diens gloed.

O mijn vader: blank staat de weide van schoone bloemen.
 De geurende aren van het voedselrijke koren
 Komen onder de zon uw dappre handen zoenen
 - Uw goudgele garven is 't geluk der zon beschoren.

De koeiers waren bruin onder hun witte kielen.
 Zij brachten mij de rilde krekels, trillend in de lucht,
 De schoone leliën, die in de voren vielen,
 En bloem of vogel, plant, insekt of vrucht.

En dan uw fiere lach! Uw lach heeft nog niet uit.
 En zie nog lang de bosschen zich in bloei vertoonen.
 Wees fier! Op de gouden luit en de klankrijke fluit
 Zingt gansch uw ras in schoone, volle tonen.

JAN SCHEPENS

'Bucolique' uit den bundel '*Vers dorés*'.

Zondagsdroomer^(*)

(Luc Durtain)

Geestdrift trilt in zijn borst,
Maar zijn wimpers omfloersen bijwijlen de wereld.

Een vogel zingt: al de verlangens van het leven.
Een auto ronkt: al de arbeid van het leven.
En deze grashalmen die naar de einders neigen: al de lijnen,
Willen en streven van alle levens.

- Dat de komende Orde van u make
Een God, met vrije, lichte handen!

Slaap^(*)

Haar hoofd op mijn arm vergeten als een eiland...
De berg van uw slaap en de gansche
sombere, huiverende groei!

JAN SCHEPENS

(*) Uit *'Le Retour des Hommes'*.

(*) Uit *'Le Retour des Hommes'*.

Paul en Virginie

(Raymond Radiguet)

Hemel, de kolonie!

Nesten rooven doet ie.
Een vogel zonder vleugels nu.
Wat doet Paul wel zonder u?
En waar ben je, Virginie?

Zie haar jonge tronie.

Hemel der kolonie,
Paul en Virginie:
Voor hem en voor u
Was de hemel een paraplu.

JAN SCHEPENS

Uit '*Les Joues en Feu*'.

Zij sloten haar oogen

(Don Gustavo A. Becquér)

Zij sloten haar oogen,
Die waren nog open.
Haar gezicht zij bedekten
Met een wit-linnen doek.
En sommigen snikkend,
Andren in stilte,
Verlieten zij allen
De droevige kamer.

't Nachlicht in een schotel
Brandde op den vloer.
Het wierp op de muur
De schaduw van 't bed.
En in die schaduw
Was soms te zien,
In scherpe lijnen,
De vorm van het lichaam.

De daagraad verscheen.
Bij 't eerste lichten
Met haar duizend geluiden
Ontwaakte de stad.
Bij dat verschil
Van licht en duister,
Van leven en vreemdheid,
Dacht ik een oogwenk:
Mijn God, hoe eenzaam
De dooden zijn!

Op de schouders van mannen
Naar de kerk zij haar droegen
En in een kapel
Zij lieten haar baar.
Daar zij omringden
Haar bleeke lichaam
Met gele kaarsen
En zwarte stof.

Van een klok was te hooren
't Eentonig tikken,
En van een kaars
Het gedruip.
Alle dingen daar waren
Zoo donker en treurig,
Zoo koud en verstijfd,
Dat 'k dacht een oogwenk:
Mijn God, hoe eenzaam
De dooden zijn!

Uit hoogen toren
De tong van ijzer
Weerklonk, uitluidend
Een laatst vaarwel.
Rouw op hun kleeren,
Haar vriende' en verwanten
Trokken voorbij,
Ter eere van haar.

In 't laatste gewelf,
Donker en nauw,
't Houweel hakte open
Een nis aan één kant.
Zij legden haar weg daar.

't Houweel op schouder,
De doodgraver,
Zingend tusschen zijn tanden,
Verdween uit 't gezicht.
De nacht daalde neer.
Alles was stilte.
Alleen in het duister
Dacht ik een oogwenk:
Mijn God, hoe eenzaam
De dooden zijn!

In de donkre nachten
Van bitteren winter,
Als stormwind de balken
Doet kreunen,
Als woeste regen
Zwiept langs de ruiten,
Herdenk ik eenzaam
Dat arme meisje.

Daar stroomt de regen
Met zijn eeuwig ruischen,
Daar de Noordenwind
Vecht met den regen.
Gestrekt in de holte
Der vochtige steenen,
Wellicht haar beendren
Bevriezen van kou.

Keert het stof weer tot stof?
Vliegt de ziel naar den hemel?
Of is alles waardeloos,
Rotheid en vuilnis?
Ik weet het niet, maar
Er is iets - er is iets,
Iets, dat geeft mij
Afschuw, ontzetting,
Om zoo de dooden
Achter te laten,
Zoo alleen, zoo ellendig.

JO LANDHEER

Gedichten**uit****‘Een winter aan zee’****1**

Dit is de plek: wantrouwen
ontzenuwt hier de moed
tot inkeer: in dit nauwe
duindal komt het wel voor,
dat men zichzelf ontmoet,
en aanziet, en moet lezen
in de andre blik. Dit oord
suizelt van angst en vreezen.

2

Eenzelvige uren lang
volgde ik oude duinpaden
in lang niet meer in zwang
zijnde gedachten. Wolken,
heldere droomnomaden,
bleven gelijdelijk
der wereld loop vertolken,
volk na volk, rijk na rijk.

A. ROLAND HOLST.

Muurvlak-humor

De tijd is eeuwig en de kunst is zwaar.
Er heeft er èèn met artistiek gebaar,
een muurvlak aan een huis bedorven;
De schepper is helaas in vree gestorven.

Spiralen met parmante borst,
als pingoeïns in liefdedorst,
staan eeuwig stom elkander aan te kijken;
Er zijn er ook, die van elkander wijken.

Rustieke vaas met arabasken ooren,
staat als een vreemd'ling in Parijs, verloren;
Och elke tijd heeft zijn gebreken;
Ik heb het schoon er nu wel af gekeken.

TAEKE-DE-GROOT

Het leven en de kunst. (Metamorphose)

Een veldgewas staat in geraamte:
Het stille vreten kent geen schaamte
en zuigt zich aan exquisite sappen zat,
tot het gezwollen als een wrat,
zich vallen laat van de materie
en - ondoorgroendelijk mysterie -
een zilv'ren boetekleed zich spint,
en in retraite den hemel wint.

Een rozenblad zoo zacht als blank,
vlindert een vlinder van rank tot rank;
Maar onder 't gewas, bij 't trieste geraamte,
bleef trouw aan de aarde, het kleed van de schaamte.

TAEKE-DE-GROOT

Een week geleden

Een week geleden is het dat wij samen
De bloemen sproeiden in den avondtuin.
Nu ligt gij zelf stil in de vochtige aarde,
En bloemen zijn gestrooid over U heen.

JO LANDHEER

De verlatenen

Die met ons in de zelfde kamers woonden,
En met ons samen waren dag en nacht,
- Hun wangen waren zacht en warm aan de onze -
Zijn nu voor altijd van ons weggebracht.

Zij liggen ergens in den grond verborgen,
Gesloten in een smalle kist van hout,
Hun mond werd star, het bloed stolde in hun oogen,
Stijf zijn hun vingers en als steen zoo koud.

Wij leven verder, lachen weer en praten.
Wie van ons beiden zijn het meest verlaten?

JO LANDHEER

Ontmoeting

Langs die hoofstraat van my lewe
kom ek steeds my dae teen,
tree ek hul tegemoet, en
stap ek hul verby, een vir een.

Waar ek deur die metropool
slenter deur die skare heen,
suf-wanhopend, doelloos dool
kom ek steeds my dae teen.

Waar die skare opgetoë
mense langs die sypad gaan,
leun my dae, moeg-geboë
teen die grys geboue aan.

Stil-geduldig wagtend waar
winkelligte straal en bewe;
immer vind ek hulle daar,
wag hul, wag hul, almelewe.

Elkeen krom, 'n bedelaar,
elkeen in sy flenterdrag,
swyend-starend immer daar,
hul wat op 'n aalmoes wag.

Hul, die beed'laars langs my pad,
hul maak geen geluid, gebaar;
is dit slegs hul oë wat
starend-strak hul nood verklaar.

Kom ek nader, kyk hul
my met dowwe oë aan,
droewig en bedruk; o lyk hul
tog so oud, so afgedaan.

Is hul blik soos 'n gekerm,
stil geprewel, wat vermaan
om my oor hul te ontferm
voor ek verder gaan.

Skuil daar so 'n diep misnoë,
so 'n tries verlatenheid
in hul vreugdelose oë
wat aanhoudend smeek en pleit,

voel ek plots'ling medelye
met hul armoed, soos 'n pyn
wat daar dringend deur die swye
van 'n matte weemoed skryn;

voel ek steeds hoe smeek hul oë,
hoe hul hunkerstaar weemoedig,
waar hul wag teneergeboë
afgeleef en oud, deemoedig.

Wag hul, wag hul nog, gedwee
in hul eensaamheid verslae;
wil ek nog 'n aalmoes gee
aan 'n ieder van my dae -

Stap ek egter ongeduldig,
haastig hul verby, met fel
in my sat gemoed, 'n skuldig
diepe skaamte wat my kwel.

Groei my wanhoop sterker aan;
haas ek my om weg te kom,
trag ek bruusk my pad te baan
sneller deur die mensedrom.

Groei my wanhoop sterker aan...
om die hart wat immer smag,
al sy weedom, al sy waan
van verlangens onvolbrag.

Wanhoop, wanhoop, mateloos,
om verpligtings onvoldaan;
om geluk wat teer en broos,
vlugtig soos 'n droom vergaan...

Om die vrag wat ek moet tors
van verwagtings onvolkome;
om my honger, om my dors,
om die druklas van my drome.

Wanhoop om die dor verlede,
om die lange dag verlore,
om die wansmaak van die hede,
wanhoop om die dag van more...

Waar ek deur die metropool
slent'rend deur die skare heen,
suf-wanhopend doelloos dool,
kom ek steeds my dae teen.

Skou ek t'rug waar langs my pad
agter my my dae staen,
blik hul oë, wagtens-sat,
dof van droefnis, my nog aan

Keer ek tot my dae om,
staar hul my nog altyd aan,
met 'n blik wat strak en stom,
immer my verwyd, vermaan.

Langs die hoofstraat van my lewe
kom ek steeds my dae teen,
tree ek hul tegemoet, en
stap ek hul verby, een vir een...

Marseille, Desember 1932.

MATTHEUS JOUBERT

Voor den spiegel

Naakt en mager staat hij daar,
staart zichzelf hulploos aan,
voelt de aanvaarding van den waan,
als een schand; - en spreekt zich aan:

wend je af van waan en wolken,
die bevolken wentelkolken,
zwerf weg van tovervolken,
derf hun dromerige tolken!

Maar een ander spreekt hem aan:
Kunt ge leven zonder waan,
derve' en enkel verder gaan?
Ge zult sterven zonder waan.

Naakt en mager staat hij daar,
staart zichzelf hulploos aan,
weet niet waarheen verder gaan,
en zal sterven aan zijn waan.

JAN GIN

Dagboekblad

Ik draag een schaal van blinkend tin,
waarin al zwarte vissen springen,
ik klaag niet waar in wrang gewin
mijn wroegingen steeds wreder zingen:
dit is nog slechts een stil begin.

Ik zie de vlammen nader sluipen,
ik hoor de schorpioenen kruipen,
ik voel de druppels pek heet druipen,
ik proef de droesems in de kruiken.
En zwarte, zwarte vogels komen,
en pikken dreigend langs de bogen
der brauwen. Alle kwade dromen
ontworstlen zich met helse schaters,
en slaan en graven me aan als haters,
die lang zich dwongen tot traag talmen,
maar tans me aanvatte' als smalle halmen,
me kerven onder 't scherpe kermen
van uitgerookte horzelzwermen,
die zich snel storten op mijn wonden.

JAN GIN

Twijfel

Bónk de deur. neem mijn hand. verdwijn,
 de breede regen en de dag is ziek -
 zoo verging 't God. maar wat is 't klein
 geluk van paarse pruimen in 't blinkend
 lemmet van den morgen: een dolk versierd,
 de borsten van een negerin, verzonken minnaressen
 knikkend goedmoedig? ik wil ontzinken
 het zwakke siersel van mijn nood
 en zoek het steeds terug. een wind
 drijft mij voorbij wat eigen rede listig spon;
 zoo vroolijk-als-een-niets verricht hij dat:
 mijn vlucht voorbij de schildwacht en de zon,
 voorbij de dauw, voorbij de straat die nat
 van regen tastbaarder is dan ooit.
 verdwijn, lichtmis ziel, neen keer weer!
 haat ik de beelden die gij won?
 ik vraag: gerechte straf voor mijne zonden -
 gloeit hemel op mijn handen? mijn hoofd is neer.
 waart gij of ik 't die God verzon?
 het is 't morgenlicht op mijne handen,
 ik snel voorbij aan leven's tastbaarheid,
 ik ben dien men in vorig' eeuw verbrandde
 God's schaduw leef ik, zijn lijf ging mij voorbij.
 ik geloof niet aan de wijde stranden,
 waar een volle maan zijn goocheltoer verricht,
 waar de droomer droomt in sfeer van eeuwig licht,
 en uit zijn lyrisch zijn is hem een God voorhanden.

er is geen God, er is het zomerstrand,
er is de avond met de kleine sterren
- geen woord er heerscht: water is water en het land is land -
leege heelallen twinkelen van verre.
ik zoen de vrouw die is een lichtekooi,
ik zoen mijn moeder beiden om een reden,
omdat de mensch niet nuchter is, niet waar,
heeft hij vergeefs onmanlijk veel geleden.
lieg op, dan maak je kunst en dat is mooi

er drijven kwallen maar het zijn geen kwallen,
ik heb een doodgewone vrouw lief maar zij is geen vrouw,
hemelsche wond'ren ontzenuwen aardsche wallen,
ik ziel Napoleon met zijn grenadiers,
kanonnen knallen!
de parelmoeren kwallen: smaragden snoeren;
zij wordt godin, haar hals is trotsch en brons.

er is een hemel blauwgestrekt, de zee blinkt in de hemel
witte vogels staan versteend. muziek.
en in mijn rug vermoeidheid van het leven.
het zijn is waar of is het niet-zijn waar?
de aard-machien is technisch zeer volmaakt.
geen wond'ren zijn er en dit is een wonder.

Febr. 1934.
MAX KYZER

Vaart over den Styx

Dat links gedrochten schrik trachtten aan te jagen
had nauw belang, zoo weinig als de bleeke genius
er tegenover zwevend in nachtvaal landschap.

Doch steeds wendde het oog zich op den tragen stroom terug:
daar, op den breedten, hooger gelegen kim
straalde - reeds onbereikbaar - nog brekend avondlicht
onwerkelijk, zwavelgeel, als om het afscheid te verzachten;
maar toch oneindig vurig nog begeerd.

Grens tusschen nacht en dag bestendig,
duizenden malen op zee gezien, doorleefd,
en door den varensman schuw gemeden
als een dreigende, te zware legende.

F.C. TERBORGH

Concert

Een bariton sloeg als een vogel uit,
klom spelend opwaarts, zonk en tierelierde;
De juffrouw die zo onverholen gierde
- o mens, de zenuwen - had het verbruid.

Maar bij een extra-smeltende passage
toen zij weer schokkend in haar zakdoek, krom -
gebogen lag, o eeuwige blamage,
zag men dat zij ditmaal in tranen zwom.

Welke vergeten droom, o wreedverloren,
(er bloeiden sterren en een vogel zong)
die, lange tijd vergeten, in 't sonore
toonladdertjesgeklaag te voorschijn sprong?

Tuis, voor de spiegel in 't penant, een smalle
omlijste streep, sloeg zij een deken om,
zag zich tien jaar terug met welgevallen,
en zong, gebarend, met een dunne' en malle
falsetstem: o, l'amour... ti-ta-ta-tom...

En toen zij zweeg, verdwaasd, en listig kilte
haar bij de oude maag're schouders nam,
hoorde ze schreiend hoe de laatste tram
voorbijreed, en er niemand meer de zilte,
bijtende eenzaamheid en klamme stilte,
vandaag en morgen niet, verbreken kwam.

LEO VAN BREEN

Zeventien gedichten van M.B. Frenkel

Rechtzaak

Juristen hebben alles onderzocht,
Wat hem nog van den dood te redden mocht.
Het was een spel, verloren aan 't begin,
Vernuftig opgezet, maar zonder zin.

De officier heeft in het kort weerlegd,
Wat er ten gunste van hem was gezegd.
De rechters lieten hem, na koel beraad,
Volledig boeten voor zijn daad.

Nog staat hij daar in de beklaagdenbank,
Het hoofd gezonken op de smalle borst,
De slappe handen voor zich neergevlijd.

Hij, die een medemensch belagen dorst,
Door haat bezielde en opgehitst door drank,
Wordt tusschen twee gendarmen weggeleid.

Hij werd geboren in een heel ver land

Hij werd geboren in een heel ver land,
En leefde een weemoedig, eenzaam leven.
Er heeft geen menschenziel om hem gegeven
En nimmer drukte hij een vriendenhand.

Toch hield hij vele jaren dapper stand,
En melodieën heeft hij neergeschreven
Over dit wondervolle vreemde leven,
Waaraan hem bond een heimelijke band.

Totdat de Dood hem plotsling heeft verrast,
Een vroegen ochtend in verholten schemer
En vóór hem stond. Het bleeke stergewemel
Vlood schielijk voor den ongenooden gast.

Maar hij vroeg simpel, tot den dood bereid,
Om nog de zon te zien, een uur respijt.

Voorjaar

Langs kleine paden groeien paarse bloemen,
Ik ruik den geur van het naburig woud,
En duizend dingen, die niet zijn te noemen,
Maken het leven met den dood vertrouwd.

Achter het mom van hooge voorjaarsmisten
Wordt zich de aarde van haar kracht bewust,
Zooals wij zelve, die voorheen niet wisten,
Hoe zwaar het anker weegt van onzen lust.

Ik heb mij achteloos op weg begeven,
En ben ontwaakt als uit een diepen droom,
En voel den polsslag van het heete leven
In het verborgen trillen van een boom.

Van elk klein geluk

Van elk klein geluk is mij ontnomen
De zachte naglans, die tevreden stemt;
Achter dit land vind ik het land der droomen,
Dan weer dit land, dat mijn verleden kent.

Er kunnen late lichten helder branden,
Een hart verheft zich uit zijn trage spijt,
De laatste resten van het hout verbranden,
De sintels gloeien, in de asch verspreid.

Tot klein geluk

Tot klein geluk ben ik gekomen,
Waar Uw handdruk warm zich sloot;
De fijne spijzen zijn als droomen,
Maar men voedt zich slechts met brood.

Dit te weten en geluk te vinden,
Als het hart zich duizend malen heeft vergist,
Is er schooner loon voor Uw beminden
Sedert menschenheugenis?

Waan

Als ik gemeend heb dat het lot mij gunstig was,
Was het mij tegen;
Als ik gemeend heb, dat Uw vloek mij trof,
Was het Uw zegen.

Als ik gemeend heb, dat gij nergens waart,
Kwam ik U tegen;
Als ik verguisd ben en dood verklaard,
Riep mij het leven.

Als ik mijn hoofd op de steenen sloeg,
Vond ik Uw vrede;
Als ik mijn lot aan de toekomst vroeg,
Sprak het verleden.

Kleine ode aan den geest

Nimmer zijn wij tot U doorgedrongen,
Geest! die de verrukking schiep en brak;
In het wereldbeeld voor goed verwrongen,
Was het een fluistering, die van U sprak.

Van Uw beleven is geen boek geschreven,
Maar aan Uw adem is het leed gestild;
Zij, die U zochten, zijn alleen gebleven,
Maar van hun jaren is geen dag verspild.

Lot en noodlot

Lot en noodlot zijn zoo stamverwant
En door geen voorbereide daad te scheiden,
Dat wij genoeg nemen met ons lijden,
En ons verlaten op ons blind verstand.

De wegen naar den dood zijn niet verlicht,
En niemand kan der zeeën diepten meten,
Slechts dat wij eenzaam blijven en ons weten
Niet verder gaat dan een vergeefsche plicht.

Om sterven te ontgaan

Om sterven te ontgaan en in deez' pijn te blijven,
Is geen verlies te groot, geen winst te klein;
Met duizend woorden laat zich niet beschrijven,
Waarom het goed is, mensch of dier te zijn.

Om kleine vreugden is het waard te leven,
Niets vraagt zoo weinig als het duldend hart,
Is - als de aarde - zoo zich zèlf gebleven,
Trots alle overgangen tusschen hoop en smart.

Mist

De mist hangt over straten, over pleinen,
Over de boomen en de zilvren gracht;
In zijn gigantische omarming verdwijnen
De droom en de geluiden van den nacht.

Het oude geloof is jaren reeds geschonden,
Toch is deez' ondergang nog onverwacht;
Maar niemand stilt het bloeden onzer wonden,
Of vraagt ons rekenschap van ons gedrag.

In dit land

In dit land, tusschen hoogmoed en sterren,
Heb ik eenmaal Uw lippen gekust;
De droomen, zij komen van verre
En stellen het hart gerust.

Mijn woorden zijn nergens gebleven,
Verstoven als stof voor den wind;
Op de uiterste grens van het leven
Ben ik meer nog dan vroeger een kind.

Reeds het wachten op dood-zijn en sterven
Is meer dan dit hart verdraagt;
Slechts een glimp van Uw schoonheid te erven,
Is al wat de ziel heeft gevraagd.

Dit hart

Nooit vond dit hart genoeg, nooit was dit hart verzadigd,
Niet van Uw brood, niet van Uw donkren wijn;
Wees in zijn duisterheid dit hart genadig,
Laat het na dézen gang niet eenzaam zijn.

Al wat dit hart behoeft, is in een lach te geven,
Al wat dit hart versmaadt in zijn verborgen drift,
Is als de lediggang van heel dit leven,
Te weinig op het eeuwige gericht.

Sla nog dit hart met welgevallen gade,
Vergeef het, wat het schendde en misdeed,
Leid het met liefde langs de kleine paden,
En maak zijn dagen groot en welbesteed.

Alledag

Wij loopen door de doffe straten,
Een uilenbril misstaat ons niet.
Een orgel speelt verlopen maten
Van liefde en van zielsverdriet.

De oude mensen staan te praten,
De jonge mensen zien het niet.
Een lichtreclame toont hiaten,
Waarachter men den hemel ziet.

De korte uren zijn verstreken
Tusschen zonsop- en -ondergang,
Wij gaan ons heimelijk verstreken
In radio's mislukt gezang.

De dagen groeien aan tot weken,
Het leven gaat gewoon zijn gang.

Kerkhof

Ik ben gegaan en tot dit Huis gekomen.
Er bloeien bloemen op een eenzaam graf,
Er staan wat oude schaduwvolle boomen,
Er loopt een man in afgestompten draf.

Er ligt een waas van ingetreden schemer
Tot in de middaghoogte van den dag,
En duizend steenen als een droef gewemel
Van duizend oogen om een heengeganen lach.

Er loopen menschen, in hun leed verzonken,
Er weenen vrouwen op een jeugdig graf.
Een late vogel, zonder vleugelslag.

Al wat de levenden den dooden schonken
In kort gebed of in verstilden lach,
Hebben de dooden zelve voortgebracht.

Het schoone sterven

Zoo rustig op een bank gezeten
Heeft hij de jaren overzien,
En kon zijn ouderdom misschien
Tevreden en gelukkig heeten.

Maar naast hem was de Dood gezeten
En riep hem tot zich. Heel misschien
Heeft hij een ander oord gezien
En schooner dan dit land geweten.

Toen zij hem vonden lag een glimlach mild
Over de doode oogen, en de wangen
Hielden het grootere geluk omvangen,
Waarin de kleine wenschen zijn verstild.

Voorzichtig hebben zij hem opgetild,
Maar hij was veilig reeds, zonder verlangen.

De dobbelaars

Gloed van het duister spel, gebrand op hun gelaten,
Languit de lichamen in nonchalante rust,
De vingers graaiend naar de dobbelplaten,
De oogen gierig van verbeterde lust.

Verwoede spelers, die elkander haten,
Met korte kreten, in de kiem gesust,
Wanneer de wentelende oogenmaten
Verstarren in hun tijdelijke rust.

En tellen heftig de gewonnen punten,
En schrijven méer, dan hun het lot bedacht,
En loeren zwijgend op elkanders kracht.

Om plots in luide vloeken uit te breken
En den bedrieger het verlies te wreken,
In alle redeloosheid van hun macht.

Tusschen twee werelden

Tusschen twee werelden ben ik geboren,
Tusschen twee werelden ligt mijn bestaan;
Een heb ik vroeg en voorgoed verloren,
De andere is mij ontgaan.

Tusschen twee werelden zal ik leven,
Zoo goed en zoo kwaad als het kan;
Een is mij verre en vreemd gebleven,
De andere brak mij haar ban.

Tusschen twee werelden zal ik sterven,
Vreemd aan bezit en vergaan,
Die van dit leven het glanslooze erven
Van jacht naar geluk heb verstaan.

Débaçle d'un seigneur

‘Wat nu? To be or not to be! Drie francs!
En daarmee vier je Kerstmis en Nieuwjaar.
Maar wees een elegante bedelaar
En speel ook deze rol nog met élan.

Draag ook het kaalste lot chevalleresk.
Je oogen worden grooter van den honger,
Maar, André, vasten maakt slanker en jonger.
God gaf, God nam, zijn wereld is grotesk.

Broodmager ben je. Si, va sempre meglio!
André Vozzy de Cresta e d'Ardeglio.
Nochtans, schenk weg die ketting uit Lahore,
De kostbre met het emerauden loover.
Wie geeft uit armoe, houdt iets anders over,
Sprak Christus ook, doch zonder riddergeste,
Zonder dat quelle folie mais quel geste
D'André Georges Ulysse Vozzy de Creste.’

ANTHONIE DONKER

De ivoren toren

Aan J. Greshoff.

Wanneer 'k alleen ben speel ik haast
 altijd hetzelfde repertoire
 en steeds weer ben ik blij verbaasd
 er nieuwe schoonheid in te ontwaren. -
 - Eerst een preludium van Bach,
 f kleine terts, met dat eenvoudig
 motief dat deint met zachten slag
 als kabb'lend water, glanzend goudig.
 Daarna volgt dan een rustig stuk
 uit de drie-stemmige Inventionen;
 't blijft altijd even wonderlijk,
 als een volmaakt gebed in tonen.
 Een Pastorale van Scarlatti,
 naïef en blij, in speelschen trant.
 En dan Chopin: die felle scherzi,
 geboren onder 'n meesterhand;
 en de nocturne in f klein,
 de laatste bladzij één versiering,
 verijld, als een luchtledig zijn;
 het slotaccoord als een bezwering.
 Mazurka's met hun vreemde gratie,
 sommige somber als de dood. -
 Van Beethoven de variaties
 uit de sonate is as groot
 en 't breedzingend adagio,
 het middendeel uit opus zeven;
 een jeugdwerk feitlijk nog, maar zóó
 diepzinnig, en uniek gebleven. -
 Het Rondo uit de Pathétique.

Van Schumann meestal de Romanzen,
nog niet verbleekte romantiek.
Van Granados de spaansche dansen.
Van Handel dat verruklijk Air
con Variazioni, frisch geklater!
Is Liszt daarnaast niet ordinaar
van pathos en van valsch geschater?
Van Field een lieflijke nocturne. -
- En Mozart dan!: die Fantasie
voorafgaand aan een strenge fuga,
dat ernstig spel van zijn genie.
En een aanbiddelijk andante:
het thema keert na elke phrase
terug met rijker varianten
in argloos bloeiende extase.
(Toen Haydn Mozart hoorde spelen
zei hij: ‘’s Geht einem an das Herz’.)
- Van Mendelssohn een teerfluweelen
Lied ohne Worte, 'n fijne scherts.
Ik speel nog altijd graag zoo'n Lied,
als werkstuk is het gaaf en edel.
Hoor daarna nu eens Hindemith,
't staat tot elkaar als edel-bedel.
Van Haydn een zijner sonates,
om 't even welke. - Van Milhaud
een bitonaal stuk uit ‘Saudades’.
(Na Haydn klinkt dat maar zoo-zoo).
Brahms speel ik weinig; 't is zoo triest
en stroef. Een enkel Intermezzo
is stemmingsvol en warm; en driest
klinkt soms zijn stekelig staccato. -
- Bruckner schreef voor klavier één stuk:
‘Erinnerung’. - Het slot (vol goedheid

en eenvoud, als een oud geluk
 verzwevend tusschen vreugd en droefheid)
 grijpt mij altijd opnieuw weer aan
 als 't uitvloeit, zacht, in een calando
 dat dralen blijft, als een vermaan...
 Wie schreef, na Bruckner, zóó een largo?
 - Ook af en toe een lyrisch stuk
 van Grieg, klanken als nevelstrepen...
 't Gaf mij als jongen veel geluk,
 ik moest er jarenlang mee dwepen.
 En Kjerulf. Groot is 't niet, maar lief
 en eerlijk; zuiver van conceptie.
 Zeer helder klinken, gaaf en vief,
 zijn stukjes, zonder één exceptie.
 De 'Schilderijen' van Moussorgski,
 die 'n overstelpend rijk palet
 bezat. - Schrik niet! van Paderewski
 't alom bekende Menuet!
 Moderne Franschen: Déodat
 de Séverac: 'Chant de la Terre'.
 Van Debussy de Séréna -
 de interrompue, waar, heel van verre,
 de tweede minnaar naderkomt
 tot hij voor 't spel van d'eerst' - en rage -
 de vlucht moet nemen en verstomt. -
 Chausson: het sombre 'Paysage'.
 'Retour de fête' van Roussel,
 een scherpgeëtste arabeske.
 De Sonatine van Ravel.
 Van Chabrier 'Pièces pittoresques'.
 - 'k Vergat haast Schubert: 'n Impromptu,
 weemoedig, mild en zacht vervoerend. -

Een der Images van Debussy,
in zijn verfijndheid toch ontroerend,
als een gekweekte bloesemrank...
- En, ben ik goed op dreef gekomen,
Prélude, Choral et Fugue van Franck,
een van der menschheid mooiste droomen. -

J. DE MOLENAAR

Sonnet

Kent gij ze wel, die brons-vergulde beukenblaren,
Dat felle vermiljoen met goud-oranje aren,
Dat ijle wolk-karmijn en diep-rood-koopren gloed,
Dat zachte craquelé-geritsel om Uw voet?

Gingt gij wel in de herfst Aurora tegemoet,
Zaagt gij de rozen-blos van haar opalen bloed
Door 't zijden deinen van haar nevelsluier waren
En 't gouden luchtschip van haar Held de kim ontvaren?

Hebt gij in 't witte veld het zwarte-vogel-krassen
En 't hinneken van 't waasmend ploegpaard nooit gehoord?
Joeg U de stormwind nimmer op den heuvel voort,

En liet g'Uw koel gelaat nooit door een bui beplassen?
Hebt gij dit nooit beleefd? Heeft dat U nooit bekoord?

Neen?... Dan vaarwel, voor Uw kwaal is geen kruid gewassen!

AEG. W. TIMMERMAN.

Don Juan

Ik ben een don Juan! 'k Heb meer dan duizend vrouwen
Bemind, verlokt, verleid, vertreden en verkracht,
Gaf een vermogen, twee soms, voor een enkele nacht,
En liet hen eenzaam schreien in het uchtendgrauwen.

'k Heb marmeren paleizen voor ze laten bouwen,
En voor een gril een zilvervloot bevracht,
Met medeminnaars 't zwaard gekruist, hen omgebracht,
En begeleid naar 't graf bij flakk'rende flambouwen!

Och arme! 'k Ben al blij als één mij welgezind is,
Als één mij soms een kus of beide handen geeft,
Als één, die ongebeden door mijn dromen zweeft,

Die om haar niet-bestaan wellicht het meest bemind is,
Mij voorzingt wat in ongesproken woorden beeft...

Wensch hèm geluk, die voor de tweede maal een kind is!

AEG. W. TIMMERMAN

Adieu

De veroordeelden mogen met bijzondere vergunning van den directeur hun verwanten met de handen op den rug een kus geven.
(Handelsblad).

Wij liepen zomaar, pink in pink,
al stilletjes te loopen...
De wei lag bloot en open,
er stonden blauwe bloemetjes
en ginder sloeg een vink.
Een leeuwerik zong den hemel in...
En dat was het begin.

En toen aan 't wandlen, menschen, als maar door!
De blijde heide over,
in berkenlicht en berkenloover,
het diepe geele karrenspoor,
de paarsche heidebloemen door,
de vaart langs met zijn wuivend riet,
het vogeltje dat niemand ziet
en met zijn fluitje, karekiet,
in 't mooie zomerweer geniet!
Het zilvren vischje in zijn zilvren kringen,
en duizend andre teerbeminde dingen.
Voorbij, vooruit,
voorbij, vooruit,
de bosschen in, de bosschen uit
en dan aan 't zingen,
heerlijk zingen!

Heel even schuilen voor den zonnegloed.
Wat smaakt dat brood toch buiten goed!
Wat klokt dat water koel naar binnen!
Twee dikke schapen en een goeie koe
die kijken zwijgend naar den boschrand toe!

Nu weer beginnen, weer het licht in
en de gouden zalen
waar zonnestralen
fanfare blazen
en bijen azen
en door de witte boekeweien,
hoor je de bijen, hoor je de bijen?
En door het geele graan,
met blauw en rood,
je ruikt het brood,
het witte brood...
Wie zong ook van papaver
en zongedaver...?
Neen, niet aan denken,
niet aan denken...

Ik zie de molen wenken,
zie hem maaien!
Voel je de zoele wind,
mijn kind,
wel waaien?
Hij komt, de lavend' avond,
Avond.

Toen kwam de laatste stille plek en daar
het oude Renaissance-hek, een gamle bedelaar,
dat tusschen steenen krukken hing,
daar mocht het, afgesloten, blijven hangen
aan zwaarverroeste, bruinverweerde stangen.

En daar, daar stond
te grazen aan den grond
een donker moederpaard,
zichzelve en haar blonde pooteling
omwaaierend met haar zachte staart.

Gij ziet
het vóór U, niet?

En daar, ja, daar...

Adieu, ik ga dan maar -

'Je komt niet weer?'

Neen, Lief, vaarwel, - het kan, het kàn niet meer!

Nu ga, ik klim het hek wel om...

'O! kom nog eenmaal, kom!'

Toen gaf ik haar mijn laatste kus - de wereld dreef alleen -
maar handen op den rug en door de tralies heen. -

AEG. W. TIMMERMAN

Bij het graf van koningin Emma

Wij hebben de ééne troost dat ons dood lichaam
Langzaam tot bloeiende aarde zal vergaan.
Wij zullen leve' in 't jonge gras, onze oogen
Zullen in bloemenkelken opengaan.
Wij zullen onze stille handen strekken
In teere twijgen, bloesemend in Mei,
Ons bloed zal ruischen in de geurge dennen,
Trillen in berken op de zomer-hei...

Maar zij ligt ergens waar de zon nooit doordringt.
Eenzamer nog zijn koningen dan wij.

JO LANDHEER

1

Sterft de oude wereld aan dees' deur,
sterft iedere schikking om ter best
in mij. De muur is dicht, de boog is duister,
mijn hand onrein, mijn denken zonder keur -
Als iemand klopt, fluister
hem toe: wanneer u niets meer rest,
kom er dan in, wanneer u niets meer rest.

.....

Toen ik de morgen tegentrad:
- hebt gij de nacht verteerd?
- van de nacht ben ik weergekeerd,
reik me de zorgenriem van het rad.

BERTEN SCHEPENS

2

voor S.

Mijn cel was wee van uwen geur,
mijn adem van uw ademtocht,
Mijn oogen van uw oogenkleur,
mijn lenden van uw steeniging.
Een haarlok hing voor uw gelaat,
een nevel in uw woorden;
ik hoorde alleen de regelmaat
der dronken bloedakkoorden.
En dan - een haarspeld op den vloer
naast 't roze zakje der bonbons.
Zij was een moeder, zij was een hoer.
Maria, bid voor ons.

BERTEN SCHEPENS

3

Die berg amorf metaal:
mijn wankle toren,
in spoed gesmeed, in wind verloren
gezet, haast zonder eerbied voor het staal.
Wantrouwen welt in mij: de bouten
die ik eens kreeg - de wrangen die ik vond,
en de gevesten in den grond -
dat alles - zal het houden?
Een ander akte van geloof:
ik wil het staal herbranden,
het hameren met eigen handen,
mijn oor voor andre hamers doof.
En is de vlam geen ware vlam
of is de blaasbalg tenden,
dan zal ik zelfs het vuur herblenden
en jachten met mijn eigen aâm.

BERTEN SCHEPENS

Twee gedichten

I

'k Werk hard maar voel de aardse machten stijgen,
en kan mij niet meer naar den hemel neigen.
Ik ben een dier, lijk alle dieren blind.
'k Heb slechts instinkt, dat zijn bevreesding vindt.

En is dit slecht? Wij mensen zijn slechts dieren,
als wij 't gevoel den vrijen teugel vieren,
en zonder hoogmoed, noch om klein gewin,
tot lessing slechts, ons zoeken aardse min.

De hoogmoed doet ons boven goden wanen.
Doch God is groot, zijn Naam slaat alle namen.
Wees slechts een dier, kruip needrig aan zijn voet.
Heb steeds berouw, en 't eind wordt immer goed.

JAN GIN

II

Gedoemd tot min die nimmer grenzen kent,
 en zoekend brand van eindeloze kussen,
 is 't leven mij een last en val ik tussen
 vertwijfeling en lust die allen ment.

Schaak de prinses en voer haar naar uw slot.
 Wees minnaar, maar bedenk: 't is ook uw lot
 als sterveling te sterven slechts ten leste,
 en ruggelings te zinke' in 't eeuwig Westen.

Waar is begin, als einde u zo na staat?
 Waar is de min, als sterven u al aanstaart?
 Wij zijn beperkt en zwenkend over ons lot
 ons d'oeve □ toe waar immer 't eind is God.

God, die ons kent, Wien niets verborgen blijft;
 die worden doet, Zijn vaste wet voorschrijft;
 die min ontsteekt, het hemelvuur bestuurt,
 en ons als kindern naar Zijn huis toestuurt.

Waar gaat de dood, die allen sterflik weet,
 en mijn karkas zijn laatste zetje geeft?
 Het leven neemt ons op zijn golven mee.
 We leve' en sterve' en zijn nog niet tevreë.

JAN GIN

Trouweloosheid

(Konst. P. Kavafis)

Toen het huwelijk werd gevierd van Thetis en van Peleus
verhief zich aan het schitterend bruiloftsmaal Apollo,
en prees de jonggehuwden zeer gelukkig
om de telg die aan hun liefde zou ontspruiten.
Hij sprak toen: nooit zal hem een ziekte naderkomen,
langdurig zal zijn leven zijn. Toen hij dat zeide,
was Thetis zeer verheugd, immers de woorden
van Apollo die veel inzicht had in profetiën,
ze schenen haar een borg voor haren zoon te zijn.
En toen Achilles groter werd en zijne
schoonheid werd de roem van heel Thessalië,
dacht Thetis aan de woorden van de god terug.
Maar op een dag kwamen er ouden met berichten,
en spraken van Achilles' sneuvelen in Troja.
En Thetis scheurde hare purperen gewaden,
en van haar lichaam nam ze en neder wierp ze
ter aarde hare braceletten en haar ringen.
En in haar jammeren dacht z'aan oude tijden weder
en vroeg wat dan de wijze Apollo deed nu,
waar wel de dichter toefde die bij de festijnen
zo heerlijk spreekt, waar toefde de voorspeller,
toen men haar zoon ginds doodde in zijn eerste jeugd.
De grijsaards gaven haar ten antwoord dat Apollo
zelf naar Troja neder was gedaald en dat hij
met de Trojanen Achilles had doen sneuvelen.

G.H. BLANKEN

In een grote Griekse kolonie, 200 v. Chr.

(Konst. P. Kavafis)

Dat niet naar wens de zaken gaan in de kolonie
daaraan is niet de allerminste twijfel;
al gaan wij steeds nog - zij 't niet veel ook - wél vooruit,
toch brak misschien, zoals niet weinigen menen, nu de tijd aan
te komen met een Hervormer van het Staatsbestel.

Nochtans de moeilijkheid en een beletsel is
dat ze maken tot een hele geschiedenis
onmiddlik elke kwestie, die Hervormers.
(’t Zou waarlik wel een groot geluk zijn
als men hen nooit van node had.) Want over ieder ding
tot over 't kleinste gaan ze vragen doen en onderzoeken
en daadlik denken ze over radikale wijzigingen
met nog de eis ze onverwijld verwezenlikt te zien.

Dan hebben zij een neiging nog tot offers.
Doet afstand, gij, van dat wat uw bezitting is:
want uwe rechten daarop zijn onzeker,
en derglik eigendom nu juist schaadt immers de kolonies.
Doet afstand, gij, van deze bron van winsten
en van de volgende - die hoort er bij! -
en nog van deze derde: als een onvermijdelik gevolg;
wel zijn ze van belang, maar wat wilt ge anders?
't bezit geeft U verantwoordlikheid die schaden kan.

En naar zij verder komen bij hun onderzoek
vinden zij, vinden overbodigs, zoeken naar een einde;
't zijn dingen echter die men moeilijk tot een einde brengt.

En als ze dan, zo 't lot het wil, hun werkzaamheid volbrachten
en, na alles nauwgezet te hebben afgebakend en beknot
verdwijnen, nemende 't gerechte loon natuurlijk,
zien wij dan toe wat er nog overblijft,
na zulk een allervreselikste operatie. -

Misschien brak toch nu nog de tijd niet aan.
Nee, haasten wij ons niet; er is gevaar bij zulk een overijling;
berouw zal volgen op ontijdige daden.
Veel dwaze dingen, zéker, en helaas ook, heeft de kolonie;
maar is er iets dat menslik is en zonder onvolmaaktheid?
Per slot van rekening: we gaan vooruit.

G.H. BLANKEN

In Sparta

(Konst. P. Kavafis)

Hij wist het niet, Kleomenes de koning, had geen moed ook -
 hij wist het niet hoe zulk een woord hij zeggen zou
 tegen zijn moeder: dat Ptolemaeus eiste dat hij
 als onderpand van hun verbond ook naar Egypte zenden zou
 zijn moeder zelf als een gevangene;
 vreeslik vernederende en ongepaste zaak toch.
 En telkens kwam hij om er van te spreken, telkens aarzelt hij.
 En telkens ving hij aan te zeggen, telkens blijft hij steken.

Maar de verheven vrouw had hem begrepen reeds,
 - ze had gehoord toch al geruchten daaromtrent, -
 en gaf hem moed om alles uit te spreken.
 En lachte dan; en zeide: 'zeker gebeurt dit'.
 En was verheugd veeleer omdat zij nog van
 nut kon zijn aan Sparta in haar ouderdom.

Wat de vernedering betreft - het laat haar onverschillig.
 De geest immers van Sparta te verstaan, daartoe was niet capabel
 zo een Lagide, van een gisten opgekomen adel;
 daarom dus kon een eis van hem onmogelijk
 ook metterdaad vernederen een Heerseres
 van hogen stam als zij: van een Spartaanse koning de moeder.

G.H. BLANKEN

In een deme van Klein-azië

(Konst. P. Kavafis)

De berichten over de afloop van het zeegevecht bij Actium,
zij waren zeker alleronverwachtst.
Maar toch is het niet nodig dat we een nieuw manifest opstellen.
Alleen de naam is te veranderen. Daar, tegen 't eind
in de allerlaatste regels: 'bevrijdde de Romeinen
van den verderfliken Octavius,
die parodie slechts van een Caesar was',
we zetten daarvoor nu: 'bevrijdde de Romeinen
van den verderfliken Antonius.'
En heel de verdere tekst past nog uitstekend.

'Den overwinnaar, den alomvermaarde,
die in alle oorlogswerk onovertreffbaar is,
bewondrenswaardig in zijn zeer grootscheepse politiek,
hij om wien heel het volk van ganser harte smeekte,
daar zij de overwinning van Antonius...'
en hier, zoals we zeiden, de verandering: 'van Caesar als
het allerschoonst geschenk van Zeus beschouwden -
den krachtigen beschermer van de Grieken,
hij die de Helleense zeden welgezind in ere houdt,
hij die geliefd is overal in elke Griekse streek,
hij die wel zeer verkoren is tot bovenmatige lof
en tot beschrijving zijner daden zeer uitvoerig
in Griekse taal, zowel in metrum als in los verhaal,
in Griekse taal, die immers draagster is der faam',
etcetera, etcetera. Hoe prachtig past het alles.

G.H. BLANKEN

De roem der Ptolemaeën

(Konst. P. Kavafis)

Ik ben de Lagide, koning, en volstrekt bezitter
(door mijne macht en door mijn rijkdom) van het genot.
Geen Macedoniër is er, geen barbaar van wien het lot
't mijne gelijk is of het nadert slechts. Vulgair geschitter,
o Seleucide, maakt U tot een voorwerp van de spot.
Voor wie nochtans wat anders zoekt, zie hoe g'ook dat hier vindt:
de stad die aller voorbeeld is, van alle Griekse het wint,
is alle wijsheid, elke kunst het meest gezind.

G.H. BLANKEN.

[Gedichten van W.B. Yeats]

He wishes for the cloths of heaven*

(*W.B. Yeats*)

Had ik 't geborduurde hemelkleed,
 Gewrocht met gouden en zilvren licht,
 Het blauw en 't scheemrend en 't donker kleed
 Van nacht en licht en het half licht,
 Ik spreidde het kleed onder Uw voet:
 Maar ik, daar ik arm ben, heb slechts mijn droom;
 Ik spreidde mijn droom onder Uw voet:
 Treed zachtjes omdat gij treedt op mijn droom.

He thinks of those who have spoken evil of his beloved*

(*W.B. Yeats*)

Sluit half Uw oogleên, ontbind Uw haar,
 en droom van de grooten en hun faam;
 ze ontwijdden van allen kant Uw naam,
 maar weeg dit lied met de grooten en hun faam;
 ik maakte 't van lucht, van een mondvoll maar,
 van hun kinds-kindren nog treft hen de blaam.

JOHAN DE MOLENAAR

* Uit: *'The Wind among the Reeds'*.

* Uit: *'The Wind among the Reeds'*.

He tells of the perfect beauty**(W.B. Yeats)*

O wolk-bleek ooglid, droom-dof oog,
 De dichters trachtende eiken dag
 Naar het volkomen schoone gedicht
 Wankelen als een vrouw hen bezag
 En voor de daadloos broeiende hemelboog:
 En daarom buigt zich mijn hart, als dauw
 Ons slaaprig maakt, totdat God's licht zwicht,
 Voor de daadlooze sterren en jou.

He gives his beloved certain rhymes**(W.B. Yeats)*

Maak vast Uw haar met een gouden pin,
 en bind de losdwalende tressen op;
 bouw dit arm rijm, vroeg 'k aan mijn hart:
 het werkte eraan, dag uit, dag in,
 bouwend een droeve lieflijkheid op
 uit vroeger tijden strijd en smart.

Hef slechts een parelbleeke hand,
 bind op Uw lange haar en zucht;
 't zet ieder mannehart in gloed;
 en kaarsgelijk schuim op 't doffe zand,
 en sterren klimmend in dauwende lucht
 zijn nog slechts lichten voor Uw voet.

* Uit: *'The Wind among the Reeds'*

* Uit: *'The Wind among the Reeds'*

[Gedichten van Hölderlin]

De helft des levens*

(Hölderlin)

Met gele bloemen neigt zich
 en vol met wilde rozen
 het land in het meer,
 gij lieve zwanen,
 en dronken van kussen
 dompelt gij 't hoofd
 in 't heilig nuchtere water.

Wee mij, waar vind ik, als
 het winter is, de bloemen, en waar
 den zonneschijn
 en schaduw der aarde?
 De muren staan
 spraakloos en koud, de wind doet
 klett'ren de vanen.

Fragment**

Verschillend zijn de lijnen van het leven,
 als wegen zijn en als der bergen glooien;
 wat hier wij zijn kan ginds een God voltooien
 met harmonieën en loon, voor eeuwig gegeven.

JOHAN DE MOLENAAR

* *Hälfte des Lebens*

** *Fragment*

Menschenbijval**(Hölderlin)*

Is niet heilig mijn hart, van schoonheid overvol,
 sinds ik liefheb? Waarom achtet gij mij dan meer
 toen ik trotscher en wilder,
 woordenrijker en leeger was?

Ach, de massa vindt mooi wat niets dan marktwaar is
 en ontzag heeft een knecht slechts voor een geweldenaar.
 Aan 't Godd'lijke gelooven
 zij alleen, die het zelve zijn.

De lente**

Als in de dreven een nieuw verrukken kiemt
 en zich het aanschijn weder vermooit en zich
 aan bergen, waar de boomen groenen,
 lichtere luchten en wolken toonen,

O, welk een vreugde hebben de menschen! blij
 dwalen langs oevers eenzamen. Rust en lust
 en blijdschap der gezondheid bloeien,
 vriendelijk lachen is ook niet verre.

JOHAN DE MOLENAAR

* *Menschenbeifall*

** *Der Frühling*

De kortheid**(Hölderlin)*

‘Waarom ben je zoo kort? Hou je, als eertijds, dan
 nu niet meer van gezang? Als jong'ling vond je toch
 in de dagen der hope
 bij je zingen het einde nooit!’

Als mijn geluk is mijn lied. - Wil je in 't avondrood
 blij gaan baden? 't Is heen al, en de aard' is koud
 en de vogel der nacht zwirrelt
 onbehagelijk voor je oog. -

Vroeger en nu**

In vroeg're dagen was ik des morgens blij,
 des avonds weend' ik; thans, nu ik ouder ben,
 begin ik twijfelend mijn dag, doch
 heilig en vroolijk is mij zijn einde -

JOHAN DE MOLENAAR

* *Die Kürze*** *Ehmals und Jetzt*

Zonsondergang**(Hölderlin)*

Waar ben je? dronken schemert mijn ziel in mij
 van al je groote vreugde; want pas nog is 't,
 dat 'k hoorde, hoe, van gouden tonen
 vol, de verrukk'lijke zonnejongling

zijn avondlied speelde op hemelsche lier;
 en rondom klonken wouden en heuvels na,
 doch ver is hij naar vrome volken,
 die hem nog eeren, al henengegaan.

Vergeef**

Heilig wezen! gestoord heb ik je goudene
 Godenkalmte wel vaak; van de verholen en
 diep're smarten des levens
 heb j'er meen'ge geleerd van mij.

O vergeet het, vergeef! zooals het wolkje daar
 voor de vredige maan, ga ik teloor, en jij
 rust en glanst toch in al je
 Schoonheid weder, jij zoete licht.

Het onvergefelijke***

Als gij vrienden vergeet, als gij den kunstnaar hoont
 en diepzinnigen vlijt klein en banaal begrijpt,
 God vergeeft het, doch stoort toch
 nooit den vrede der minnenden.

JOHAN DE MOLENAAR

* *Sonnenuntergang*

** *Abbitte*

*** *Das Unverzeichliche*

Uit een kindsheid

(Rainer Maria Rilke)

't Duistren als rijkdom in de kamer was,
waarin de jongen, zeer verholen, zat.
En toen de moeder, droom'rig, binnentrad,
sidderde in de stille kast een glas.

Zij voelde hoe de kamer haar verried,
en kuste haren jongen: Ben je hier?
Dan keken beide bang naar het klavier,
want meen'gen avond kende zij een lied,
dat 't kind met zijn geheim vreemd-diep beving.

Het zat zeer stil. Zijn groote kijken hing
aan hare hand, gebogen van sieraden,
die, of zij zwaar door sneeuwjacht waadde,
over de witte toetsen ging. -

Aus einer Kindheit.-Buch der Bilder

JOHAN DE MOLENAAR

Cluny**(Josef Ponten)*

Zij waren studenten te Parijs
aan de oude, hooge Sorbonne.
Zij was Russische uit Nowgorod,
hij kwam van Carcasonne.

Zij woonden samen in 't oude Cluny
hoog daarboven, bijna aan den hemel,
genoten den vrede van kloostertuin
en der grootstad bruisend gewemel.

Dát was een leven! Dát was een genot!
Een eiland van zaligheid krijgen!
Zij zaten zwijgend arm in arm
en hoorden de wereldstad hijgen.

De engelen des hemels waren buren
en vrienden der studenten.
Die dagen in hun herinnering
hangen als gouden prenten.

Toen ging zij naar haar land terug
om vrijheid voor haar kameraden.
Adieu, vriend uit het schoone Zuiden,
voor altijd ga ik u verlaten.

En zij vertrok - Aan zijn raam
sloop traag voorbij de maan.
Zoover dreef hem het heimwee,
dat hij naar Rusland zou gaan.

* Uit: *Ein Totenalphabet*, uit het boek 'Augenlust' (1907)

Na lange reis uit den trein gestapt
en door de straten gegaan.
De dood grijpt overal om zich heen
De lucht met gevaar is belaan.

‘Daar is zij, de vrouw met het fiere hoofd
en het uitdagend korset.
Marinka!’ - Zij schrikt zich bijna dood.
Vreest zij de Russische wet?

Hij wil ze sluiten in zijn arm
en aan zijn boezem prangen.
Zij stoot hem met haar vuist van zich,
vertelt en fluistert bange:

‘Gij weet niet wat ik hier verberg
aan mijne borst, onzaal'ge mensch.
Aan stukken rijten zou het ons,
ons gooien tot aan Rusland's grens.’

Hij zag het akelige tuig
tusschen haar borsten hangen,
waar hij zoo lang bij had gedroomd
en het hemelsch geluk ontvangen.

Hij zag het: argeloos en stil,
op 't blanke vleesch het koud metaal -
Zoo ligt een rustend oorlogsschip
in tropisch zeekanaal.

Een hand voelt zij thans op haar arm.
Zij is gevat en vastgekneeld.
En geen genade kent het gerecht.
Zij zal sterven op 't galgenveld.

Hij raast. Hij zou de redding
wel uit den grond willen krabben.
Geen baat. Politie lacht hem uit.
De musschen wroetelen in de drabbe.

De morgen is koel en leeg de markt.
De galg dreigt hoog en zwart.
Men leidt haar uit. Nog een blik voor hem
vol fierheid en vol smart.

Een zak om 't hoofd, een touw om 't lijf,
vlug draait men het er rond.
De stoel verwijderd: en 't mooie lijf
valt dood op harden grond...

Men reist van Ufa naar Parijs
in negen en vijftig uren.
De reis is eindloos en het is goed
als men door 't raampje kan turen.

Men reist door wonderschoone streken,
door Duitschland's velden en gouwen.
Men komt aan te Parijs, Gare du Nord,
om vijf uur, bij ochtendgrauwen.

JAN SCHEPENS

[Twee gedichten]**Avond**

Met de' avond worden de duinen eenzamer,
Luiders aanhoudend wordt het zeegegeruisch,
Een schip de van 't omheen vervreemde kamer,
Een alleen eiland het geluidloos huis.

Eenzamer dan de duisterende paden,
Die van het huis naar 't eeuwig ruischen gaan,
Is 't hart dat, onherroepelijk verraden,
Eiken dag weer van niets moet voortbestaan.

J.C. BLOEM

De duindoorn

De duindoorn bloeit. De duindoorn bloeide ook daar.
Dat is al lang geleden. Al vijf jaar.

Vijf jaar. En al hun strijden ging te loor
Om tot dit niets te komen. En waarvoor?

De duindoorn bloeit. De strijd heeft afgedaan.
De wereld zal ook eens verloren gaan.

J.C. BLOEM

Naïeve klacht van een bambocheur

Mijn hart is oud, mijn bloed is dun. Mijn God
 Wat handen, o, geaderd, grauw! Doch kon
 Ik eens 't ongeduld van bloed en denken niet
 Betoomen - Eéns, zoo kort ligt achter mij
 Dien tijd van kracht en ongebreideld leven;
 Zoo kort, en nu: versleten. Groote God,
 Wat moest ik doen met sex' en hoofd en handen!...
 Van alle kanten drong en lokt 'in wulpsch
 En onverdraaglijk schoon gevormde leên,
 Het niet te mijden, zwakkere geslacht.
 Van alle kanten - uit de radio's -
 Bedwelming van muziek. De razernij
 Van dansen, gokken, reizen; d'overdaad
 Der eindelooze slemppartijen! Luxe! -
 O alles moest gegrepen en genoten! -
 Wat kon ik doen? Ik was bezeten van
 Die niet te temmen, radelooze drift
 Tot fuiven, tieren. O door al de zinnen,
 Door al de pories, drong het tot me in
 Het fascineerend', het overstelpende
 Bestaan! En nu: versleten, reeds vergaan.
 Dat sukkels, dat de gansch inepten sterven!
 Doch ik, doch waarom ik?

F.J.H. LOUSBERG

De reiziger

Zoals zijn oog de verten onderzoekt
Als voor zijn stap de landschapsgrenzen wijken,
Gelijkt hij wel een koning die de rijken
Die hij eens zal veroveren bezoekt.

Waar denkt hij aan, al luistrend naar 't geluid
Dat beedlaars uit hun instrumenten halen
Of daarin onderworpen volken schreiden?

Bij 't komen in een stad, hoevele malen
Herkent hij de tweetorenpoort, waaruit
Hij eens als overwinnaar voort zal schrijden.

J.J. VAN GEUNS

Was nooit...

Was nooit een rooversnest uw uitvalshaven
Vanwaar gij zwalktet op de zeeën rond
En hebt gij nooit een schip tot overgave
Gedwongen met den degen in den mond,

Of hebt gij nooit na een gevecht te lande
Op 't lijkveld rijdend - zelf nog onverlet -
Wijl zich in 't donker ophieven de handen,
Uw paard de sporen in de zij gezet,

Hoe zoudt gij, Dichter, dan 't tapijtwerk weven,
Waaraan heel 't menschedom aandeel hebben moet,
Wanneer niet was van dat ontzaglijk leven
Herinnering gebleven in uw bloed?

J.J. VAN GEUNS

Mijn witte vogel

Mijn witte vogel zoekt uw handen
over het beeld hoog in uzelf,
hij zag zingend alle landen
onder zijn zelf-gebouwd gewelf,

en keert tot u zijn avondlike vlucht
binnen de grenzen van uw aarde.
Dan heffen uw handen de nauwe nis,
die hoog in uzelf het beeld omklaarde.

Maar hij erkent het niet onder zijn lied:
hij keert naar de boog der blauwe brug,
en dat is het, wat ge niet ziet:
mijn witte vogel wiekt traag en trouw naar mij terug.

En wat ge niet weten moogt:
het onzeggelijk leed van zijn verlauwde lied,
waarmee hij de rilling te stillen poogt
van zijn late vlucht. Maar hij kan het niet.

JAN VERCAMMEN

In een klein dorp

Mijn laatste rustplaats: dicht aan zee
 in een klein dorp, opdat ik eeuwig hoore
 - indien de eeuwigheid geen lieve fabel is -
 het water en den wind, die aan den toren
 zijn krachten meet; geen woorden,
 die vervuld zijn van verdriet
 en duizend malen dagelijks gezegd
 en duizend malen dagelijks vergeten;
 geen bloemen ook - ik wil het niet.
 Geef mij een zerk, een grauwe steen,
 die mijn klein deel van dezen grond bedekt,
 en beitel daarin dan mijn naam,
 die bij geen vreemdeling herinnering wekt;
 ik wil alleen zijn, eindelijk alleen.

Met ieder jaar zal hooger eromheen
 het gras opschieten en de wilde bloemen,
 onstuimig bloeiend als nooit voor dezen;
 regen en sneeuw, het bar en herfstig weer
 zullen de letters langzaam doen verweren,
 uitwisschen sporeloos. Een kind zal komen,
 het kan mijn naam niet lezen.
 Niets van den omslag noch van het zwart misbaar
 van hen die zelf het sterven vreezen,
 dwaze verliefden op dit jammerlijke leven,
 dien kwaal, waarvan zij nimmermeer genezen,
 een kettinggang, een kleine slavernij.

Seizoenen komen - zij zullen mij niet deren;
 de voorjaarswinden waaien over mij,

over de dooden, die zijn voorgegaan,
over ontzinde volk'ren en hun waan,
over hun wanhoop en hun leege vreugden.
De zomers heerschen groot en oppermachtig;
als altijd zullen er gelieven gaan
langs het in 't groen verscholen pad
onder de sterren, fonkelend en prachtig,
droomend den droom, dien geen bezat,
toddat het herfsten gaat...

Vochtige mossen,
scherpe schimmelplanten zetten zich vast
en overwoekeren den grauwen steen;
de wind waait van nabije bosschen
geur van bederf over mij heen.
Het groote sneeuwen vangt al aan,
een wereld vlucht dan in vergeten,
en felle regens zullen langzaam vreten
aan de onleesb're teekens van mijn naam.
Van dit bestaan zal geen meer weten;
seizoenen komen en seizoenen gaan...

JAN R. TH. CAMPERT

De grootouders

Zij liep als droomster door de galerij,
Waar langs het eikenhout de lijsten hingen.
Eerst voelde zij zich warm-bemind, en vrij
Om als een kind langs 't schilderij te springen.

Drie vlammen op één luchter schonken 't licht,
Sloegen den maat, en kleurden met geel vuur
Haar kleeren... Dan, beangst voor 't oud gezicht,
Draaide zij vlug 't portret tegen den muur!

Uitdagend stampte zij den donkren grond,
En trapte op de schaduwen: die slopen
Onder de stoelen naar den wand in 't rond,
Ineenvloeiend voor zij naar boven kropen...

Maar toen zij danste - om zich niet te sparen,
Hard tegen angst - zochten mét haar den tred
Twee zwarte silhouetten met de zware
Hangsnor en de puntkin van het portret.

S. VESTDIJK

De twee leeraren

‘Nu, en wat verder?’ - Zijn laagkelig kraken
Gaf in dit stopwoord zijn verstijfdheid bloot.
Maar wij verzetten ons: dit leek de dood...,
En lachten om 't heesch werktuig tot het laken

Van onze fouten en ons slecht gedrag;
Wij scholden bij elk weig'ren van den deeler
Zorg'loos, - en werden later dief of heler
Ook zónder sommen van zijn knarsend slag.

Nu zitten wij er weer, zelf stijf en oud,
Nu niet vermoeid van 't spel, maar van het leven,
En trachten, vreemd, geen aanstoot meer te geven
Aan hem, wiens knekelarm de lat vasthoudt,
Die, na zijn gladde uitkomsten, te berde
Brengt met zijn kraakgeluid: ‘Nu, en wát verder?’

S. VESTDIJK

Christenen

Onzekerheid is ons bestaan
Reizen, liefhebben, bloemen betasten
En dan naar 'n concentratiekamp gaan.

Heer geef ons de kracht om pal te staan,
Maak ons nuchter, sterk en strak
Alleen nog maar bezig Uw stem te verstaan.

Wij vreezen niet, maar we zijn klein
Zwak van liefde voor de aarde
Zwak van snelheid, brood en wijn.

PIETER FAGEL

Winterochtend

toen het sneeuwen begon
in de ochtendstond
is zij opgestaan
met opene mond
en opene handen
op weg gegaan...

de sneeuw is van de berg gekomen
uit de hoge hoge boomen
zij is het bergwoud ingegaan
naar waar het sneeuwen was ontstaan

zij heeft zich van haar kleed ontdaan
zij heeft in sneeuwbron zich gebaad
en keerde terug met blank gelaat
en met een bliksemwit gewaad...

MAN ARNET

Wuivend gordijn

In 't vertrek heerscht
orde, gereedheid, plichtsbetrachting,
in elk ding;
en elke gedachte, stemming, kracht,
rondom en innerlijk staat
gespannen onder 't hard commando
van één wil.

Het ritselt in
den hoek waar een schaduw de wacht houdt;
geeft acht!
De bezetting springt op bij dit bevel,
uit de gele hel
boven de werktafel flikkert een lamp
- het is wel.

Vanwaar, vanwaar
dat het jonge gordijn voor den corridor
bijwijlen beeft en
rekkend de leden strekt, wild lokkend,
redeloos vrij;
en schielijk sidderend als naakt,
schuw weder deinst?

De heerscher rijst
- belangen blijven onbestuurd op tafel -
zachtjes naar het
bont gordijn, in haren nood bewogen,
met barstende oogen
meet zijn geweld deze onbevolen lust,
gretig, gekweld.

Zijn hand grijpt wild
de zware plooiën van 't brocaat,
driftig schendend
den waan van leven, den waan van naakt;
tastend naar
maagdelijke lichamelijkeid
in het wuivend gordijn.

A.J.D. VAN OOSTEN

Zwerwers

Langs een verlaten weg gaan moede zwerwers -
de maan gaat op, de nacht is klaar en koel.
Aan d'einder slaapt een donker dorp met enkele
lichten nog aan, en voor vandaag hun doel

Zij zullen er hun vretend wee verdrinken:
de kroeg lokt, en een roes verdrijft 't verdriet
om wat verloren -

Morgen gaan hun voeten
naar andre dorpen in gelijk verschiet

en eindelijk naar een onbekend gebied -

J. LINOR

Bacchantine

Op 't vrolijk feest, en waar de eed'le wijn
zo overvloedig wordt geschonken,
ware 't schande, zo ik daar niet dronken
van vreugde en van wijn zou zijn.

Want wie de vriendentafel heeft gericht,
ziet aan 't festijn graag eer bewezen.
Bij spijs en drank, zo uitgelezen,
wordt zulke dank een lichte plicht.

Dus windt zich 't hart van alle banden los,
en drijft op wichteloze zwingen
naar dart'le onbekommeringen,
vermomd in zotheids losse dos.

Hoezeer ik d'ernst min en 't bespieg'lend zijn,
'wjl wijn zo edel wordt geschonken,
ware 't schande, zo ik nu niet dronken
van dwaasheid en van wijn zou zijn.

REINIER P. STERKENBURG

Wakende

Al mijn gedachten, donkere gezellen,
Heimelijk aan mijn jong'lingstijd gekluisterd,
En mijn geheimen, scheem'rige kapellen,
Waarin ik 's nachts wakende heb gefluisterd,

Ik bid u, laat mij eenzaam met mijn liefde,
Die niet van tijd, die niet van wereld is,
Want alle woorden, die haar eenmaal grieden,
Ontbarstten zij uit uw geheimenis

En barstten los en barstten onweerhoudbaar
En ik stond laaiend in hun felle brand.
Zij is niet heengegaan, maar ik onthoud haar
De koele greep van mijn' om hare hand,

Omdat ik weet, dat gij mij zijt gebleven,
Hortende binnen mijn bevreesde borst,
Omdat ik u nog steeds niet heb gegeven
De lafenis voor uw begeer'ge dorst,

Maar gij, ik weet, dat dit eens komen moet,
Blijde bevrijding, daar gij mij verliet,
Van alle donk're klotsingen van 't bloed
En de verstilling van dit lang verdriet.

REINOLD KUIPERS

Octaaf

Vraag niet, of ik in zwijgen blijf volharden
Nu werelds lust en leed mij zoo verwarden,
Dat spraakloos wachten d'eenige uitkomst bied
Aan wie zich voor den baaierd willen harden.

Maar vraag, of in dit zwijgen is verward
Van d'ademtocht het vuur, de kloep van 't hart,
Of zich een bang verlangen naar verlossing
Niet houdt in stilte en schuchterheid benard.

D.A.M. BINNENDIJK

Gedicht

(Jules Supervielle)

Het sidderend loover van den boom
Kent van de zee 't onstilbare geprevel
En 't paard, dat aan den donkren zoom
Met langen hals den nacht drinkt uit den nevel.

Geef het uw menschelijk gelaat,
Bleek als 't aan 't duister komt ontglippen,
Zooals een droom een eeuw te laat
Komt sterven op den rand van onze lippen.

D.A.M. BINNENDIJK

Danseres

Zij perst haar geurig lijf
tot rijpen wijn.

O jongeling, beschrijf
den diepen schijn,

die in je hart,
(mocht het de roemer zijn?)

tot daden gist;
tot heroieke daden.

En morgen in je lade
de eerste minnebrief:

Ik heb je lief!
ach, wil me niet versmaden.

ALEX CAMPAERT.

Witte dood

Zoo ligt zij nu temeer;
een witte lelieroos
op avondmeer.

En aller bloemen dood
geurt in haar welig haar,
nu zij zich sloot

en bloeiend achter liet
de sluimerende zang;
het blanke lied

van haar stil henengaan.
zoo ligt zij nu terneer
en droomt mij aan.

ALEX CAMPAERT.

Verlangen

O, mocht ik zijn
als hemelzoete wijn
aan uwe mond

en om uw wezen
een lichtend fluïdum,
dat u verbond

met mijn teerste gedachten
en met de pijn,
die liefdes wachten
zoo zoet doet zijn.

O, mocht ik zijn
een bloem in uwe hand;
een bloesemband
tusschen uw handen

en zegen dan
en streel de rand
der bloemen elk
van kelk tot klek

en vouw ze samen
en bid voor mij
en bid voor allen,

amen.

ALEX CAMPAERT

Wat god heeft saamgevoegd...

In de Zuidzee
drijven twee golven naar elkaar
Weet de wind het?

In 't woestijnzand
waaien twee korrels naast elkaar
Weet de wind het?

O de lange schreeuw van 't joodsche lied
dwars door den tijd
aanklacht en noodschrei
Heer, hoort ge mij?

Is deze liefde, dit bange lot
Uw wil, o God?

PIETER FAGEL

Herinnering

Twee groote oogen in een bleek gelaat!
Ik had haar nauw' gezien... en ik weet niet
Of dit geen vage droom is, die henenvliedt
En niets dan de pijn laat in mijn harte
Van een vervlogen hoop. Zij ging voorbij
Als de schaduw van een late vogel,
Die langs mijn venster wiekt in de scheem'ring,
Met een luiden schreeuw; en wreed mij opwekt
Uit zoeten droom, die mij vergeten deed
De werkelijkheid... Nu is daar weer haar beeld:
Twee groote oogen in een bleek gelaat!...
Gaat het voorbij?... maar alles gaat voorbij!...
De Lente... en de Zomer... mijn droomen!
En eens zal ook wel in mij sterven dit
Verlangen...

HENRI D'ELMAR

Herfst in het woud

Ik heb de Herfst in het woud zien sluipen,
Gluiwend, behoedzaam met zijn stillen tred,
Omwevend alles met zijn droevig net
Van somb're Hersttinten... en tranen druipen
Nu van de kale takken en op den grond,
Waar koude, witte nevelwazen rijzen
En langzaam klimmen langs de grauwe, grijze
Stammen en verder tasten in het rond...

Ik heb de herfst in het woud zien sluipen,
Een dreigend spook, dat tastend rondwaart
En door de kale takken naar me staart...

In 't duister voel ik Herfst naderkruipen...
En ik weet: nu gaat hij mij bespringen,
Zijn weeke klauwen door mijn wezen dringen...

HENRI D'ELMAR.

Nachtlied

De boomen weenen in de Zomernacht.
Ik hoor hun klagend roepen in de wind,
Droef als een harte, dat geen vrede vindt...
En op mijn kamer ruischt hun ijle klacht.

Ik luister aan mijn open venster. Zacht
Strijkt de koele nachtwind door mijn haren
En aldoor dreint de regen op de blaren
Van de boomen, die weenen in de nacht.

Weemoedige stemmen uit het duister!...
Wie weet wat zij zeggen? Ik luister, luister...
Maar ik kan het niet raden, dit eenzaam verdriet,
Waarom de boomen weenen, weet ik niet!...

En peinzend blijf ik aan mijn venster staan...
Mijn harte, mijn harte kan ik niet verstaan!

HENRI D'ELMAR

Kwatrijnen

Ik heb u lief, kent gij banaler woorden,
 ik heb u lief, krankzinnige accoorden,
 zij is van mij en ik ben niet van haar -
 Hij dringt zich door de voosheid van de woorden.

Paarden draven en kleine sterren schijnen,
 achter de kim gaat mijn gemoed verdwijnen,
 Hij wenkt, Hij wenkt, maar ik kom niet -
 mijn hart wacht tot de allerlaatste seinen.

Ik sta alleen, maar wie was eenzaam niet
 dien God vereerde met zijn duivelslied?
 ach, broeder taal, toch zijt gij goed en edel -
 ik weet het wel maar vind de woorden niet.

Wat heuvels en de ronde maan erboven
 en vrouwen gaan daar God te loven,
 in 't meer-kristal glimlacht de dood -
 er geuren bloesems in de stille hoven.

Geen wonder is het wat de wereld wil,
 een woest gemoed ook houdt zich stil,
 we sterven allen aan dezelfde kwaal -
 't zijn zwaargewichten die ik til.

Het duister komt, de liefde wacht,
 heb ik haar wel, heb ik haar niet verwacht?
 'k Ben nooit verzadigd van nooit gegeven kussen-
 als storm leef ik ofschoon ik wacht en wacht.

Wat is mij aan uw woorden toch gelegen?
wat is mij aan mijn woorden toch gelegen?
ik dring vooruit, naar opwaarts stamel ik -
o groot geschenk, is God mij toch genegen?

Mijn vriend is lief, ik heb hem leed gedaan,
ik houd van bier en hunker naar de maan,
wij gaan verdoem'nis een bouquet offreeren -
veroordeel, God, maar kijk mij aan!

Ach, arm vrouwelijf waarvan de haren geuren,
ik ben te woest om 't zachte lied te neuren,
ik ben verliefd en ben ik slecht?
twee malen slechts forceerde ik de deuren.

Ik ben een boef, maar aan mijn gal kleeft goud,
wat wilt ge toch, ben ik verlept en oud,
hun zorgen zijn mijn merg, hun leven is mijn bloed -
ik ben een dier maar dat van alles houdt.

Ze visschen oesters aan de lage stranden,
er stinken schelpen aan hun visschershanden,
wie weet der zeeën wijdheid niet?
maar blind zijn zij voor ongekende landen.

Er is een vogel op een meteor,
er is een draak met een gigant er voor,
op Mars ook liggen zij handen gevouwen -
het bloed van Christus sijpelt ov'ral door.

MAX KIJZER

[Vrouw met uws voorhoofds licht]

*Voor Frans Van Ranst
bij zijn Beatrijs-beeld.*

Vrouw met uws voorhoofds licht
over uw rein-gesloten mond,
u nadert onze heerlike aarde dicht,
u roept de moederlike grond,

die bloemen teelt en woud en ooft
welker verbeelding aan uw slapen dringt.
Buig nu dat schoon, volmaakte hoofd
over naar onze bron, die zingt

uit harde bergwand.
Vrouw, die uw open ogen dwingt
tot sprakeloosheid, en in uw hoofdband
zoete rust-geheimnis buiten onze onrust dringt.

Vrouw, ongenaakbaar en bemind,
leeft gij voor hem, die voor u leeft,
of is de mens, die over uw herrijzen zint
als hij, die sterren mensenamen geeft?

JAN VERCAMMEN.

Mijn oude nachten

Ze waren wonder-vol die nachten
over het water en de donkre weg:
er lag een logge boot te wachten,
een late lamp marde achter een ontblaarde heg.

Ze waren één verwijlen, al die koude nachten
doorschemerd van vergeten en hernieuwde pijn;
als zon in dag vloten zij vol betrachten
en zoete weemoed van niet mogen zijn.

Want weten was een diepe stroming in die nachten
waarop de boten los van ankers slaan,
langsheen hun weg ontwaakt hun kracht en
knippen dubbel de oeverlichten aan.

o vrij waren die oude nachten:
zij droegen licht mij om een wederzien.
Ze waren! Altijd is er een verwachten
doelloos verdoold, - en dat is goed misschien.

JAN VERCAMMEN.

De tweede droom

Ik ben een-en-dertig jaar. De zomer is volkomen,
de bloemen hangen bloeiend over het balkon -
met overleg heb ik mijzelf alles ontnomen,
rust, zekerheid, bezit - maar brandend schijnt de zon.

En ook de liefde, die mij jaren heeft verankerd,
die mij omwond met hare windselen goed,
werd uitgebrand - onder die pijn heb ik gewankeld,
nu nog jaagt zij met vlagen langs mijn bloed.

De staat, die ik tenslotte moeizaam heb verworven
schijnt weinigen begeerlijk, maar zij weten niet
hoezeer een mensch alleen kan zijn en afgestorven
en tot een vreemding worden in een bekend gebied.

Om ganschelijk, misschien voorgoed, verloren te geraken
aan dezen tweeden droom van onrust, schroeiend zeer,
neigende naar het verlangen daaruit te ontwaken
en zich schrap zettend tot een doodelijk verweer.

JAN R. TH. CAMPERT

Het leven van den kloosterling

(Rainer Maria Rilke)

Zoo eindde slechts als kind de nacht,
in zulk een vast vertrouwen,
na elke angst opnieuw bedacht
u weder te aanschouwen.

Ik weet, zoovaak mijn denken splijt,
zoo diep, zoo sloopend ver -:
gij enkel zijt en zijt en zijt,
ons trillend als een ster.

Mij is 't, als waar' ik tegelijk
kind, knaap en man en meer.
Ik voel alleen, de ring is rijk
door zijnen wederkeer.

Ik fluister dank, gij diepe kracht,
die met mij werkt, zachter, zacht,
als achter vele wanden;
nu wordt mij eerst de dag gewijd,
heilige aandacht, die zich spreidt
over mijn donk're handen.

REINOLD KUIPERS

Uit *Das Stundenbuch*

Wilde loot

*Op het dochtertje
van een vriend*

Zij bloeit zo kleurrijk tussen 't donk'rer hout,
zo dartel tussen d'ingetog'ner ranken.
Zij heft zo lief-naief het franke
en schalke kopje, schuchter-half, half-stout.

Wat haar van d'and'ren scheidt, een klein gebaar,
een luchter gang, een oogopslag, een even
en aarz'lend werelds-zijn, zijn 't kinderdrangen,

of is 't het gisten van een eig'ner leven?
Misschien uit van een gans geslacht in haar
zich 't ongeweten, onderdrukt verlangen.

REINIER P. STERKENBURG

Ivar Kreuger

Ivar Kreuger, die gestorven zijt
Door't revolver, dat U van uw zorgen,
Bovenmenselijk zorgen heeft bevrijd,

Hoe hebt Gij geleden aan deez' tijd.
Liefst hebt gij geleefd in het verborgen,
Toen uw naam beroemd was wijd en zijd.

Gij hadt kunnen zijn als hij (wanneer
Slechts de tijd U gunstig was geworden)
Hij wiens huid tot perkament verdorde
En wiens handen werden als oud leer:

Rockefeller! Hebt gij hem benijd,
Die, de laatste pharao der aarde,
Eeuwenoude sluwheden bewaarde,
Ramses' macht en masker en beleid?

Ivar Kreuger, waart gij maar geboren
Vroeger, vroeger, niet in dezen tijd.
Leeg toonden de Goden U den horen
Op wiens volheid gij waart voorbereid.

J.J. VAN GEUNS

Wandeling

Een wandling door Parijs, straat in straat uit,
Een naambord, 'k kon het eerst haast niet gelooven.
Was zoo iets mogelijk? Ja, daar stond het boven
Mijn hoofd: RUE DE TRÉVISE las ik luid.

Ik hoorde niet meer hoe de motors snorden.
RUE DE TRÉVISE: 't wappren van een vlag,
Een straffe ruitcharge die den slag
Beslist: 't is alles daarin klank geworden.

RUE DE TREVIS': oprukkende soldaten,
Door iedere aarde- en hemelmacht verlaten
Behalve door 't geloof in hunnen Held.

Een roep: zij zijn ten eindstrijd opgesteld. -
En 't is me of door de al oud geworden straten
Nog eenmaal de overwinningsboodschap snelt!

J.J. VAN GEUNS

Het doode meisje

Zij kwam evengoed hier vandaan,
te laat heb ik haar herkend,
tòch is zij èens naast mij gegaan,
schuchter en nimmer - gewend
haar stille, bedeesde schreden -
gistren of eeuwen geleden?

En wanneer is zij mij ontgaan,
gevlucht naar dat andre land
en hoe uit dit brandend bestaan,
dat mij gansch heeft overmand,
wist zij - spoorloos mij ontnomen -
naar de overkant te ontkomen?

Ontheven van drift en van daad
glimlacht zij stil voor zich heen
van rust en van vrede verzaad;
gij niet en ik niet en geen
zullen nu ooit meer genaken
tot haar sterren - verre wake.

Dit heimwee blijve onvervuld,
een hunkren naar het geluk,
dat èens voor ons werd onthuld -
sloegen wij zèlf het niet stuk?
Sedertdien ging het verloren,
nu werd het in haar herboren.

Zij heeft gelachen zooals wij,
misschien zooals wij bemind;
zij sprak eens tot u en tot mij,
hield van den herfst'gen wind
van de zee, boeken en boomen,
van de wateren, die stroomen.

Maar dit alles is thans voorbij -
Zij deed bei haar oogen dicht,
met haar vingeren dekte zij
het masker van haar gezicht,
glimlachte welhaast tevreden
omdat alles was geleden.

Een engel nam haar bij de hand
en voerde haar hier vandaan,
haar voeten ontstegen dit land
waar wat wilde rozen staan;
vòor zij een afscheid kon spreken
was zij ons allen ontweken.

En misschien is het zoo wel goed,
dat zij als een ster ons leidt,
langs kolken van toemeloos bloed,
dwars door angst, onzekerheid
naar de plaats waar - nu en later -
wilde rozen staan aan 't water.

JAN R. TH. CAMPERT.

Beschouwend

ik denk aan het leven
en aan de dood
en aan de vergeefsheid van alle liefde
omdat achter ieder gebaar
een rif
zijn zeis
houdt geheven.

ik denk aan het paradijs
dat eens ging verloren
wijn op een roekeloos oogenblik
kaïn
moest worden geboren.

en ik denk aan god
die dit alles doet
en rust en zegt op de zevende dag:
het is goed.

I. VAN AERSCHOT.

Nachtimpressie

Fonk'lende sterrenhemel,
onmetelijk gewelf,
bleek van maanlicht
en koud
en hard als glas
gespannen boven torenhooge,
grijze huizenblokken:
verstarde zoom
langs naakte asphaltstraat.

Niets verroert zich;
zwijgende zandsteengevels
veinzen rots.

Men waant te schrijden
door uitgestorven maandal:
stad.

F.C. TERBORGH

Trans-oceaan-vlucht

'Ready? Go!'
 Als een pijl...
 De aarde zwaait, zinkt, valt
 Hoogte: vierhonderd. Snelheid: honderd. Koers: Oost.
 Vluchtend schaakbord,
 Speelgoed-doos,
 'n Zilte bries... De zee...
 Mijn droom, nu of nooit.
 Wolken en nevel. De wind rukt.
 De motor slaat zoo rustig als mijn hart.
 Hoogte: duizend. Snelheid: tweehonderd. Koers: Oost.
 Glinstering eindeloos, grijs, groen. Diep: de oceaan.
 Schittering eindeloos, blauw, wit. Hoog: de ether.
 Eenzaamheid eindeloos. Vrij, vrij.
 Trots, jubel. Moeder? Ai!
 Kalm, kalm.
 Al tien uur voorbij.
 Hoogte: driehonderd. Snelheid: driehonderd. Koers: Oost.
 Een schip! Vlag! Menschen! Voort!
 Deining, glinstering - eindeloos - eindeloos -
 De motor hijgt, hort. Stilte.
 Mijn hart stokt. De winden loeien
 Bliksemend visioen: Vallende vuurpijl,
 't Water. Sissend smooit er de droom.
 Seconde of eeuwigheid?
 De motor slaat. Triomf. De winden zwijgen.
 Twintig uur aan boord.
 Kalm, kalm.
 Hoogte: twee duizend. Snelheid: driehonderd. Koers: Oost.
 Deining ontzaglijk - oceaan eindeloos.
 Eens zag ik een weide met koeien.

Sneller, sneller.
 De luchten suizen - wolken - regen -
 Ruischen en stormen, blind, blind,
 Hooger of lager? Tweehonderd: blind,
 Hooger of lager? Twee duizend: blind,
 De motor slaat, slaat, slaat.
 Duisternis - Schemering - Klaarte - Licht.
 De zon - de ether - de zee
 Dertig uur aan boord
 Slapen nu, slapen -
 Kalm, kalm.
 Hoogte: vijftig. Snelheid: driehonderd. Koers: Oost.
 Witte stippen vooruit. Klimmend, dalend. Vleugelkleppen. Meeuwen?
 Stijgen, snel stijgen. Land, land!
 Mijn hart bonst luider dan de motor.
 Kalm, kalm.
 Hoogte: zeshonderd. Snelheid: tweehonderd. Koers: Oost.
 Het land groeit uit de zee.
 Het land, het land.
 Naderen - Branding - De kust.
 Speelgoed-doos.
 Vluchtend schaaqbord.
 Eén sprong - Het veld.
 De aarde vliegt naar me toe.
 Motor stil. Hoe stil! Stop.
 De aarde - de wielen schuren - Stop!
 Hoera! Schimmen achter 't raampje.
 Menschen - Gezichten - Hoera!
 Handen - Schouders - Jubel - Tranen -
 'Thanks - I'm all right.'

6-9-'33.

FRANS DE WILDE

Pax

Hij had zijn vrouw om haar eer gewroken
 en den ploert met een mes in zijn ribben gestoken;
 'Houdt hem, den laffen moordenaar!
 - Zij klaagden hem aan in 't openbaar. -

De rechters namen toen plaats achter 't groen
 om naar recht en geweten een uitspraak te doen.
 Het beleid en de wijsheid van heilige wetten
 waren verteerd als hun toga's en petten.

Het vonnis was een week van te voren al klaar,
 zij besloten eenstemmig tot vijftien jaar.
 Aan 't diner zei de rechter: 'Vrouw, 't pleidooi zal niet geven;
 Ik ga naar de club, kom je ook nog even?'

Om den pleiter zijn tijd en zijn moeite te sparen
 Gaven ze hem wijn en wat kisten sigaren.
 Het pleidooi gaf ook niets en in grauw-groen katoen
 moet de man nu in eenzaamheid boete gaan doen.

In de grijze zaal met de hoog kille muren
 davert het orgelspel door de uren
 die de doode gevangenen daar moeten slijten
 om zich van hun jaarlijkschen kerstplicht te kwijten.

De gebogen koppen staren in zwijgen
 om geen extra straf van den waker te krijgen.
 van het machtige orgel af jubelen koren:
 'Er werd een Kindeke geboren'

De dominee sprak toen van brood en van wijn
en dat menschen goed voor elkaar moeten zijn.
De 'Rooje' had z'n broek wel stuk willen rijten
omdat aan z'n kuit een vloot zat te bijten,

Gaf een stomp aan zijn buur die niet mee in het koor bad,
want hij dacht aan de tralie die hij al half door had.
Toen zongen ze samen: Stille Nacht,
Een enkele, die aan zijn huiskamer dacht.

Antonius zong reeds voor de negende maal
In die kleeren dat lied in die kille zaal
Toen moesten ze ordelijk rechtsom keeren
en langs den stralenden kerstboom marcheeren.

Een kerstgave mochten zij celwaarts dragen:
Halleluja!, in menschen een welbehagen!
Amen.

HANS G. RINK

Portret 1685

Vrij naar het leven, maar als ijskoude nacht
is d'ingetogenheid van uw versteende kaken, -
waart gij een zonderling? - of mogelijk van een oud geslacht
de laatste telg, die jong-nog reeds van ouderdom ging kraken? -

soms zie ik in uw ogen dit verval,
dit stoïcijnse dragen van reeds lang voorbij jolijt,
dit schromplen van uw handen, het vergaan der tijd
en alles wat nog zeker, onweerstaanbaar komen zal -

zó schouw ik daagliks uw afgrijselijke tronie,
die indertijd in de familie kwam
toen ik nog kind was - en sinds dien de plaats innam
van oude geesten achter tijdloos, onherkenbaar makend glas...

ALBERT C.A. VOORTMAN

Najaar

De herfst en onze liefde worden rijp
 en zwaar van een diep geurende en schier
 spraakloze vervuldheid en ik herdenk,
 hoe w'eens in 't hooge zomermiddaglicht
 den dag doorzwierven naar steeds nieuwer verten,
 uitbuigend achter eiken heuvelrug
 en ons opnemend en heen leidend
 tusschen de wijde vreugden van dat land:
 de boomen, groot en eenzaam in den wind,
 de rechte vlakken en de hellingen der
 heuvels en d'eeuwig teedere muziek
 der beken, die in tintlend schichtig vlieten
 zingen met vele wisselende stemmen -
 o lied, in welks aanvang 't geluk van dagen
 en nachten nadien besloten was.

nu,

in een rijk en loom verzadigd zijn, worden
 onze lichamen zwaarder en vermoeid.
 maar in de herfstmist van het late licht
 weet ik, hoe onze zielen, meer en vaster
 dan ooit elkander dragend en omvattend,
 gezuiverd in het branden van ons bloed,
 stijgen boven de lichtend wijde hoogten,
 de kuischheid van het zomermiddaglicht,
 dat in den aanvang helder ons omstraalde -
 o hooge vreugde, vogelvlucht der zielen,
 o zuivere vrede van dit vergezicht -

G. KAMPHUIS

[Twee gedichten]**Inzicht**

Een dubbele vrouw zij mij tot metgezel:
die mijn vuurwilde zinnen streelt en tevens heelt
in 't koele bad der rede 't wrede spel,
dat steeds weer opspringt en als vlammen lekt en loopt
doorheen m'n weze'en schroeit en brandt en vreet.
strijk dan uw zalf, vrouw, van de rederust,
en vlucht niet voor de onstuimigheid der lust.

Notitie

Zijn allen ingedut,
en wordt geen wakker?
Zwart ligt de akker
en brengt geen enkele vrucht -

JAN GIN

Credo

Is het Geheim niet overal,
in ieder ding gelijkelijk?
In 't ruischen van den regenval,
in 't laatste schreeuwen, gruwelijk,
van 'n dier dat daadlijk sterven zal,

als in 't bedwelmende geluid
van een vervoerde fluistering,
en in de massa's, opgeruid,
van volkeren in opstanding.
In 't zingen van de keteltuit.

De stilte, na de kruisiging,
als 't allerzwaarste is volbracht.
Het leed, en de ontbloeseming
des levens in den liefdesnacht.
De nevels langs de heuvelkling.

Het vloeiend wonder der muziek,
angst in de oogen van een kind,
het zomerhuisje, de fabriek
van oorlogstuig, de hyacinth,
de wielervedstrijd, Jan Publiek.

Het onvoltooide meesterwerk
van den miskenden componist;
de Joden en de Roomsche Kerk,
een schip, verloren in den mist,
een naam op een verweerde zerk.

De sneeuw, de roode winterzon,
een boomgaard in de Betuwe,
het eeuwenoude carillon,
een autobus, en schaduwen
van minnenden over 't gazon.

De toegestoken vriendenhand,
't venijnig woekerend abces,
een kwal op 't drooggeloopt strand,
het onbeschrijfelijk succes
van 't wonderkind. De boerenstand.

De vreugd, in verzen uitgezegd,
om het ontluikend lentegroen,
de wereldstad, de slagersknecht,
de vijver in het klein plantsoen
door de gemeente aangelegd.

't Verongelukte motorjacht,
de witte schuimrand van de zee,
het schuchterlief en vlinderzacht
getril der wimpers naar beneê
wanneer zij iets weemoedigs dacht.

De bijbel, als het fundament
voor alle menscheijk bedrijf,
de trouwring en het sacrament,
het lenig glijdend slangelijf,
een duinkonijn, het firmament.

Het onbaatzuchtige gebaar,
de weggeworpen koningskroon,
de worstelende kunstenaar,
zijn strijd om luttel schoonheidsloon,
de vrijgesproken ronselaar.

Een vrouw, die op de straatstoep staat
te fleemen voor 't verdacht perceel,
de zeeman en de advocaat;
het veerend mos, als dik fluweel,
de zwaargevulde honingraat.

Het licht, en de verduistering
der sterren in den langsten nacht.
Het recht, en de vertwijfeling
om 't zonder schuld ter dood gebracht
weerlooze offer van 't geding.

Een vogelnest, een vrouwenoog,
de vrijheid en de dure plicht,
de schandpaal en de eereboog
voor hooge heerschers opgericht -
.....
't Is alles eender in Gods oog.

J. DE MOLENAAR

Uit 'De dwaas'
door
Jan R. Th. Campert

I

Stem te zijn en anders niet
 maar zóó meeslepend te zingen,
 dat elk hart het wonder ziet
 achter mensen, achter dingen;
 te schikken en anders niet
 woorden in zulk een verband
 dat het onontkoombaar lied
 - wapen in een man's hand -
 hen ruggelings overmant,
 neervelt en boeit in zijn band...
 stem te zijn en anders niet.

II

Het kleine huis tusschen de duinen verlaten,
 uitzierende op de zee, op wat helm spichtig en vaal,
 herbergt achter verweerde muren het neerslachtig verhaal
 van een leven dat voor iedereen werd losgelaten,
 door vrienden en door vrouwen...
 De dorpingen zeggen
 als zij hem tegen den avond langs het strand zien gaan,
 dat hij gek is; de dokter spreekt geleerder van een waan;
 zij hebben ongelijk, al valt het moeilijk uit te leggen.

Maar ik zag hem ook, hij liep licht voorovergebogen
 alsof hij iets zocht; zijn schreden waren schichtig en snel;
 de zon ging bloedeloos onder; een dreigend wolken spel
 balde tesamen boven het water; langzaam hooge,
 steigerende golven kantelden hun holle muren,
 en dan een fijne, scherpe regen woei in mijn gelaat;
 ik huiverde...

Maar hij, als in een onaantastb'ren staat,
 ging verder alsof het eeuwen zoo had kunnen duren.
 Tot ik hem zag verdwijnen in 't allengs groeiend donker,
 alleen een meeuw vloog verraderlijk voor zijn voet omhoog,
 de nacht had hem opgenomen; ik weet niet wat mij bewoog
 hem na te staren en waardoor wij waren verbonden.
 Want een hart is een vreemd ding, al wat het beroerde
 wil het verklaren tot een bezit eigen, ongestoord -
 waarom heeft het dien avond onvoorwaardelijk bekoord
 aan een tot wien het lot mij onnaspeurlijk voerde?
 Over een naargeestig vroom wist ik den weg te vinden
 naar het dorp achter de duinen in sluimerende rust -
 onheilspellend woei de wind, toomloos de zee langs de kust -
 door de smalle straat wankelde ik als een ontzinde.
 Tot mijn handen, mijn tastende handen vonden ten leste
 het huis, de bochtige trap, de kamer nauwlijks verlicht;
 achter het lage venster woedde een roekeloos gezicht,
 vlagend begeleidde de wind de storm uit het Westen.
 Ik liep naar het raam; over der duinen kartelende kammen
 scheerde regelmatig de witte gloed van 't toren-licht;
 aan het kille glas koelde ik de koorts van mijn gezicht,
 doofde ik den barren brand, die in mij stond te ontvlammen.
 Ik had een man gezien, een mensch misschien wat vreemder
 dan anderen, want zee en wind koos hij zich tot gezelschap.
 Dat doen wij niet: vrouwen en vrienden deelen in ons spel,
 maar God, mijn God, is het niet alles eender?

Hij loopt daarbuiten langs het stormend water,
 alleèn, en spreekt met wie hem liever zijn
 dan menschen; zij leven zonder valschen schijn,
 bleven, blijven dezelfde: gisteren, nu en later...
 De anderen hebben hem voor gek versleten,
 de wereld trok haar handen van hem af,
 òf hij van haar? En in zijn huis, dit grauwe graf,
 brengt hij de jàren door, naamloos en vergeten.
 Daarom zijn er onnoozelen, die hem beklagen.
 Beklaag hem niet! Want hij is sterk, beklag hem niet!
 Want alles heeft een zin, het hart, dat hem verried,
 de wind, die jammerend rond het huis kwam jagen,
 de zee, zijn lot en oók dit lied.

III

O teederheid der hemelen die breken
 en van lichtvoetige kinderen in het gras,
 spelend verrukt alsof er nooit iets anders was
 dan vreugde en dit argeloos vergeten.
 En bloemen bloeiden er zoo onbevangen
 als in hun oogen stond het ongedeerd geluk
 om zon en zomer - o dat dit eenmaal stuk
 moest gaan: herten meedoogenloos gevangen
 en voordien opgejaagd en saamgedreven
 in een om-paalden hoek, sidderend en gewond -
 àl deze kinderen, schuldeloos, rank en blond,
 dat nu mijn eigen hand daarom moet beven
 en aarzelend geen woorden weet te kiezen,
 die schaden niet dit blij en ongerept verhaal -
 het wil niet anders zijn dan in een klare taal
 de droom te vatten, die wij èens verliezen.

Stil, stil mijn hart, staak dit onrustig jagen,
 wees zeker als voorheen mijn sidderende hand;
 ik weet, ik weet: herinnering heeft je overmand,
 herinnering aan lang voorbije dagen;
 zóo waren ook de zijne - dat ik spreken
 en zingen moet daarvan wist ik al langen tijd,
 maar vroegre jaren vonden mij niet voorbereid,
 lafhartig heb ik elke drang ontweken -
 zóo stroomt het water langs de sterke dijken
 listig, geweldloos en gelaten breed uiteen,
 tot op een wilden nacht het wolkendek vanèen
 gescheurd wordt en de wateren wijken
 en keeren, wentelen, stormend zieden
 en de zee het land bespringt toornig en snel -
 bid God, dat met dit doodlijk, ernstig spel
 niet alle zekerheden mogen vlieden.

IV

Olmen stonden er om een grauwen toren
 en rond het dorp wat maagre velden koren,
 heuvlige heiden, melancholieke bosschen
 met eenen schat aan varens en aan mossen;
 daarboven door het fijn-gekarteld loover
 de hemel en de warme zon, die over
 gansch dit landschap weldadig stroomde.
 Wat droomde hij?...

Wat hebben wij gedroomd?
 Een jongen nog, onhandig en beschroomd,
 ziet in een heimlijk uur de wereld open
 voor hem liggen en hij zal lachend loopen
 door al de straten van de groote steden,

langs smalle kaden: schepen op de reede,
 waaiende vlaggen, vierende touwen,
 gespannen spieren, die de lading stouwen,
 Marseille, Rotterdam, Londen, Parijs,
 lokkende oogen en de vreemde wijs
 eener harmonica vlakbij zijn oor,
 en dan een lied dat langzaamaan teloór
 zwerft over het water...

Dàt droomde hij,
 en soms ook als achter de groote hei
 de zon haar korte reis besloot
 zoo feestlijk van purper, rood,
 dat heel het land in vlammen stond
 en er van horizon tot horizon
 nog enkel was deez' brandende offerande,
 voer er een siddren door zijn handen
 en raakte in hem een heimwee los -
 zoò zag ik menigmaal in 't bosch
 een vogel 't veilig nest verlaten.
 Waartoe? Waarom?...

Weet jij waarom het regent en de dag
 Soms eindeloos lijkt, waarom geen lach
 over 't gelaat der liefste kwam getogen,
 waarom de heldre meren van haar oogen
 gesluierd glanzen en zoo troebel zijn
 als in een glas de laatste teugen wijn,
 de zon standvastig haren loop begint,
 waarom ik in een eenzaam uur de wind
 een taal hoor spreken, die 'k altijd heb verstaan,
 waarom twee harten naast elkander slaan
 in zulk een regelmaat en aan elkaar verloren
 dat zij voortaan voorgoed dien eenen droom behooren,
 die ons gemeenzaam is en nooit genoeg vertrouwd -

een vogel vliegt zòo van het veilig nest,
een schuwe knaap zwerft door Marseille, Brest,
een man heeft plotseling een vrouw aanschouwd,
zij gaan tesaam, zij worden samen oud -

O heimwee, drift, o sterke vlam, o vuur,
laat mij niet los, opdat in 't laatste uur
ik vlam en vuur, drift en heimwee worde!

Morgen

Gaan te loor de laatste kansen,
Ach, hoe lang duurt zulk een dag!
Maar van-avond kan 'k nog dansen:
Morgen eerst begint de Krach!

Arm publiek, die obligaties,
Waar ge lang voor hebt gespaard!
Morgen wordt het heel dramatisch
Want de boel is niets meer waard!

Wat al liefelijke namen
Hangen morgen in de lucht
En de tralies voor de ramen
Dienen dan nog slechts tot klucht.

Want het geld dat zij bewaarden
Is dan overal, niet hier -
En de brandkast heeft meer waarde
Dan haar inhoud oud papier.

Beter hadt ge uw geld geborgen
In een ouderwetsche kous!
(Ach, hoe anders klinkt *mijn* 'Morgen'
Dan het lied van Richard Strauss!)

Zullen zij 't kantoor bestormen?
Met een dienderschaar misschien?
Maar politie-uniformen
Heb ik nimmer kunnen zien!

Tot welk doel zou anders strekken
De geliefde Noorderzon
Dan om met haar te vertrekken
Als het anders niet meer kòn?

J.J. VAN GEUNS

In memoriam Mr. P.W. de Koning (Volker)

Nu dat gij niet meer in het hoekhuis woont
Vanwaar men ziet den breeden Amstel blinken,
Met het balcon waar gij U vaak vertoond'
Des zomers als de middagzon ging zinken:

Nog zien wij U, hoe gij met snellen pas
De stad doorkruist, de neus iets opgetrokken,
Niet wijl de menigte U verachtlijk was
Maar wijl ge U immer door haar gunst liet lokken:

Een wijsgeer waart ge, een Dichter - maar ook een
Die strijden kon voor 't recht - desnoods alléén -
Van Volk en Taal waarin uw liedren klinken.

Vaak als mijn wandling Amstelwaarts mij drijft,
Zie 'k naar 't balcon - maar dat nú ledig blijft
Des zomers als de middagzon gaat zinken...

J.J. VAN GEUNS

Verrukking

De nacht, vervuld van uw mild leven,
waarin uw stem mij tot zich roept,
heeft mij u weer geheel gegeven,
en 't hart vindt weer een hart dat zoekt.

ik mag in uw geheimen wonen,
bergen en dalen van mijn lust.
'k hervind in u mijzelfen schooner,
o lichaam, door uw mond gekust -

mijn handen zullen opgetogen de
weelden van uw zoete lijf
zegenen, hun geluk verhoogen
en wonen bij het zacht verblijf

der ziel, wier adem in het stroomen
van vochte lippen, warme huid
mij zal verrukken tot uw droomen,
o uitverkoren kleine bruid.

G. KAMPHUIS

De brief

Een schoone vrouw met grijzend haar
trad zacht naar buiten, op 't terras.
Met gracieus en loom gebaar
wierp zij de snippers op het gras
van een vergeelde kleine brief.
En stond zeer stil. -

De wind verdreef
't als broze vlinders. - Even bleef
nog liggen 't stukje waar hij schreef
dat simpel woord: ik heb je lief...

JOHAN DE MOLENAAR

[Drie gedichten]**1**

Ik sta aan de erker van mijn kamer
in deze voornacht, die sereen
om zwijgende kanteelen, wacht
op het brullen van een soldenier,
zijn lach om 't water in den wal
met de verdronken maan,
zijn waan boven al 't getraan te zijn
en achter 't sekreet van den nar.
Ik sta aan de erker van mijn woning,
en is de nacht nog zoo sereen,
ik ben de nar, de soldenier is Koning.

2

Ik ben gegaan met de ijlte om mij heen
En op een morgen heeft men ze betreên
en roet op de tichelvloer gestrooid;
en in de hoek, op mijn gebeden plaats,
een hoongelach langsheen de muur gekeild.
Mijn luistrend oor ontving het als een steen
toen ik den ouden drempel zocht,
verlaten en berooid,
en niet meer binnen mocht -

3

DOOP

Herboren
uit een langzaam gebaar Uwer vingren
lijk een puin
als ranken er om slingren.
Een adem wijd
kwam mijn borst doorstroomen -
Die door Uw liefde waden,
ál verloren zonen,
worden ontvangen
door Uw armen aan de overzij,
een jonge dauw op de wangen
en oogen, die herkenden mij.
Ik kuste U nieuw
en keek naar mijn handen
een zinderen doorliep mijn knie
een schitteren waar mijn schreden strandden.
De zon van over 't meer
dekte mijn rug met haar warrem gelaat
wat ik toen zei weet ik niet meer:
waar zijn mijn stok en mijn stofgewaad?...

BERTEN SCHEPENS

Alcala de Henares

Steen wordt hier langzaam weer tot zand,
de torens uit klinkers vervallen,
de wereld houdt op aan den binnenkant
der onkruid bedekte wallen.

Een bisschopsaleis bergt het staatsarchief,
gras groeit tot op den drempel
en tot in een rank renaissance motief
drukt de wildernis haar stempel.

Een sperwer schiet neer in den binnenhof,
vangt armelijke muizen,
en lui ligt in het witte stof
een hond voor slapende huizen.

Haast vreemdeling! binnen 't uur misschien
is de stad tot puin vervallen,
dan is er geen hond en archief meer te zien,
slechts onkruid op moorsche wallen.

F.C.T.

Cristobal Colon

Het laag vertrek vol passers, berekeningen, kaarten,
gissingen, leugens; relazen van ongeloofelijke vaarten
eens half gedroomd misschien en half volbracht.

Op Don Jaimes voorhoofd worden de plooiën strakker
en witter. Geloof strijdt tegen argwaan. In 't triest geflakker
der olielamp winnen de leugens zelfs aan macht.

Hij, nog niet dertigjarig, en reeds zoo koud en karig
in woorden en gebaren als anderen met zestig jaren,
staat half in 't duister. Gebogen, de hand over een globetastend
in zich gekeerd de oogen, de lippen moe en lastend.

Ziet hij zichzelf reeds, over nogmaals dertig jaren,
weer even ver van tochten, daden en gevaren
als nu? Verarmd, terzij geschoven, in ellende;
zijn leven leeg opnieuw, verbleekt tot een legende?

F.C.T.

Lazarus

Voce magna clamavit: Lazare, veni foras.

Toen Lazarus' ziel al hooger steeg
in 't ondoorgrondlijke Licht,
en al heur aardsche heimwee zweeg
voor 't Godlijk aangezicht,

toen klonk van d'aarde, diep en ver,
een machtige stem die riep;
de ziele schoot, een witte ster,
omlaag, waar 't lichaam sliep.

Door lijflijke oogen zag zij 't licht
dier diepe oogen van Hem,
en 't laatste hemelheimwee zweeg
bij 't hooren dier diérbre stem.

VIC. REINDERS